

PSALMEN

6, 143, 38, 102, 130

De kenmerken en mogelijke historische achtergronden van vijf boetepsalmen.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/psalmen/6-143-38-102-130

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Boetepsalmen en hun historische achtergrond	5 min	5
2	Psalm 6 en 143 tijdens de vlucht voor Saul	4 min	7
3	Vloekbeden als aanwijzing voor de tijd van Saul	5 min	9
4	Psalm 6: roep om barmhartigheid	3 min	12
5	Verdriet, wachten en vertrouwen in Psalm 6	2 min	13
6	De dood en het loven van God	2 min	15
7	Psalm 143: algemene schuld en vervolging	3 min	16
8	Vluchten, grotten en doodsgevaar	2 min	18
9	Verlangen naar Gods leiding en gerechtigheid	3 min	19
10	Psalm 38 en 102 verbonden met Absalom	2 min	20
11	Nathans profetie vervuld door Absalom	3 min	21
12	Psalm 38 en het uitzonderlijke sombere einde	2 min	23
13	Lezing van Psalm 38	2 min	25
14	Zondebesef en de vervloeking door Simeï	3 min	26

15	David zwijgt tegenover zijn beschuldigers	3 min	29
16	David's vele vijanden en lichamelijk lijden	4 min	30
17	David verlaten door vrienden en familie	2 min	33
18	Psalm 102: van benauwdheid naar vertrouwen	2 min	34
19	Lezing van Psalm 102	3 min	36
20	De boetvaardige eerste verzen van Psalm 102	4 min	37
21	Verzwakking, moedeloosheid en gebrek aan eetlust	2 min	41
22	Eenzaamheid, as en diep berouw	4 min	42
23	Gods eeuwigheid en herstel voor Sion	3 min	45
24	De wederkomst en de opbouw van Sion	3 min	47
25	Sion als beeld van de gemeente	3 min	49
26	God hoort de armen en schept een nieuw volk	3 min	51
27	De Messias in Psalm 102 en Hebreeën	4 min	52
28	Hebreeuwse tekst en Septuaginta vergeleken	5 min	56
29	De onveranderlijke Christus	2 min	58

30	De gemeente als kinderen van de Messias	4 min	60
31	Psalm 130 als nationale boetepsalm	4 min	63
32	Wachten op de Heer als wachters op de morgen	2 min	65
	Om verder te lezen		66

1

Boetepsalmen en hun historische achtergrond

We gaan verder met onze studie van de boetepsalmen en zullen die afronden. Dat zijn psalmen waarin bekering over een bepaalde zonde tot uitdrukking wordt gebracht. De psalmen die we tot nu toe hebben behandeld, zijn Psalm 51 en Psalm 32. Die zijn blijkbaar allebei geschreven in verband met de zonde die David met Bathseba en tegen haar man beging.

We hebben gezien dat er bepaalde elementen zijn die in de meeste boetepsalmen, zo niet in allemaal, vrij algemeen voorkomen. Eén daarvan is dat er bijna altijd een roep om barmhartigheid klinkt. Er is ook berouw of belijdenis van zonde. Vaak wordt er verwezen naar lichamelijke verschijnselen van zwakte of ziekte. Vaak spreekt de psalmist een bepaald voornemen uit om iets te doen als gevolg van de vergeving die hij heeft ontvangen. Ten slotte klinkt er aan het einde bijna altijd vertrouwen door en is er een zekere verzekering dat de vergeving waar hij om heeft gevraagd, nu ook is ontvangen.

De historische achtergrond van deze boetepsalmen wordt ons in de Schrift niet gegeven, met uitzondering van Psalm 51. Daar wordt ons door de schrijver van het opschrift uitdrukkelijk verteld dat de psalm stamt uit de tijd waarin de profeet Nathan David tot zondebesef bracht vanwege zijn zonde met Bathseba. De overige psalmen hebben geen opschriften en bieden ons ook op geen enkele andere manier de mogelijkheid om met enige zekerheid hun historische achtergrond vast te stellen. Maar er staat informatie in die mij tijdens mijn bestudering aanwijzingen leek te geven. Daardoor kunnen we enig idee krijgen met welke gebeurtenis in Davids leven ze verband houden.

Er zijn nog vijf boetepsalmen die we willen behandelen. Vier van die vijf zijn door David geschreven toen hij door vijanden werd gekweld. Vier van de vijf die nog overblijven, gaan over vijanden die David kwelden. Ze lijken bijzonder goed te passen

bij een van twee gebeurtenissen in Davids leven. We kunnen niet met zekerheid zeggen bij welke van deze twee gebeurtenissen elke psalm hoort, maar ik geloof dat we de mogelijkheden behoorlijk kunnen beperken.

Een van die historische situaties in Davids leven was de tijd waarin hij voor koning Saul vluchtte. Dat was vroeg in zijn leven. Als jonge jongen had David Goliath gedood. Zelfs daarvoor had hij al harp gespeeld voor koning Saul, omdat Saul bezeten was door een boze geest. Wanneer Saul zo'n aanval kreeg, speelde David op de harp en week de geest van hem. David diende Saul als musicus aan het hof.

Toen kwam de uitdaging met Goliath. David doodde Goliath en was daarna ook actief in de strijd tegen de Filistijnen. Daarna prezen de mensen David boven koning Saul, en Saul werd erg jaloers. Saul was de koning. Hij beseftte het niet, maar de profeet Samuel had David al tot koning gezalfd om Saul te vervangen. Saul begon dit aan te voelen en was jaloers op David. Daarom begon hij David te achtervolgen, hoewel David niets verkeerd had gedaan. David was alleen maar een trouwe burger geweest en een grote held van de Joden in de strijd, die Sauls oorlogen voor hem uitvocht.

Het is interessant dat David later een soortgelijke rol zou spelen als Saul, toen hij Uria doodde, die een trouwe soldaat van hem was. Maar Saul achtervolgde David, en dat was voordat David ooit de troon besteeg. Saul was nog steeds de onbetwiste koning, en Saul en zijn legers achtervolgden David door de woestijn.

Ons wordt verteld dat er aanvankelijk vierhonderd mannen met David meegingen en de vaste kern van zijn volgelingen vormden. Later groeide de groep tot zeshonderd man. Maar gedurende een bepaalde tijd — hoeveel jaar het waren, is niet duidelijk — werden David en zijn groep door de legers van Saul door de woestijn achtervolgd. Ze leefden grotendeels in grotten en holen in de aarde en in de woestijn. Soms gingen ze steden binnen om voorraden te halen, maar overwegend leefden ze als vluchtelingen voor koning Saul.

2

Psalm 6 en 143 tijdens de vlucht voor Saul

Sommige psalmen, twee ervan naar mijn mening, lijken naar die periode te verwijzen. Dat was een van de twee perioden waarop ze betrekking zouden kunnen hebben. De twee die naar mijn overtuiging naar die tijd verwijzen, zijn Psalm 6 en Psalm 143.

Er is een reden waarom ik dat zeg. In deze boetepsalmen wordt God om barmhartigheid aangeropen, maar er wordt niet specifiek naar een zonde verwezen. In deze twee psalmen staat geen specifieke verwijzing naar een zonde die hij zou hebben begaan en waardoor zijn beproevingen over hem zijn gekomen. Er is alleen een algemene roep om barmhartigheid en een erkenning dat hij Gods barmhartigheid nodig heeft.

Wanneer ons slechte dingen overkomen en we niets verkeerd hebben gedaan, beginnen we ons gewoonlijk af te vragen wat we verkeerd hebben gedaan. We beginnen erbij stil te staan dat we God in de loop van ons leven op veel manieren tekort hebben gedaan, en we hebben alleen een algemeen gevoel van schuld. Dat wil zeggen: we zijn ons niet bewust van een bepaalde zonde die we hebben begaan waardoor dit over ons is gekomen. Toch kunnen we beseffen dat we veel dingen verkeerd hebben gedaan en dat we God in ons leven op veel manieren tekort hebben gedaan. We zouden kunnen denken, of ons op zijn minst kunnen afvragen, of onze huidige beproevingen Gods manier zijn om ons vanwege een van die dingen te tuchtigen.

Ik geloof dat de hele strekking van deze twee Psalmen wijst op een situatie waarin de psalmist niet precies weet om welke zonde het gaat, maar vaag het gevoel heeft dat deze dingen gebeuren vanwege bepaalde tekortkomingen van zijn kant. En hij roept tot God om barmhartigheid. In dit opzicht verschillen deze twee Psalmen van de andere twee die we gaan bestuderen. Die spreken over zijn vijanden, en ik zou ze plaatsen in de tijd dat hij vluchtte voor zijn zoon Absalom, omdat daarin wel naar een specifieke zonde wordt verwezen. Hoewel de Bijbel ons niet vertelt dat een specifieke

zonde ervoor zorgde dat Absalom tegen David in opstand kwam, weten we dat dit de vervulling was van een profetie die vanwege de zonde met Bathseba was uitgesproken. Toen David met Bathseba zondigde, zei de profeet Nathan:

Welnu dan, het zwaard zal voor eeuwig niet van uw huis wijken, omdat u Mij veracht hebt en de vrouw van Uria, de Hethiet, genomen hebt om u tot vrouw te zijn.

2 SAMUEL 12:10

De opstand van Absalom tegen David maakte deel uit van de vervulling van die profetie. Toen het gebeurde, gingen Davids gedachten volgens mij ongetwijfeld terug naar die profetie, en beseftte hij dat dit deel uitmaakte van de straf voor die zonde. Hoewel God hem vergeven had, oogstte hij de gevolgen van die zonde.

De twee Psalmen waarover we het zullen hebben en die over die periode lijken te gaan, zijn Psalm 38 en Psalm 102. Ik geloof dat ze bij een latere periode horen, toen David voor Absalom vluchtte, omdat daarin wel specifiek naar zonde wordt verwezen. Toch lijken ze niet in dezelfde tijd te zijn geschreven als Psalm 51 en Psalm 32, die we al hebben bestudeerd. In Psalm 51 en Psalm 32 wordt er namelijk niet naar verwezen dat zijn vijanden zijn voornaamste probleem waren. Toen David zich bekeerde van zijn zonde met Bathseba, werd hij niet door vijanden belaagd. Zij vormden geen probleem. Maar later, toen Absalom hem verdreef, waren zijn vijanden zijn grootste probleem. Dan vermeldt hij dat dit vanwege een bepaalde zonde is. In die gevallen verwijst hij er specifiek naar dat hij gezondigd heeft.

Ik geloof dat we er redelijk veilig van kunnen uitgaan dat hij naar deze opstand tegen hem verwijst als een vervulling van de profetie en de vloek die vanwege zijn zonde met Bathseba over hem was uitgesproken. Psalm 6 en Psalm 143 verwijzen daarentegen niet naar enige zonde. Dat kan erop wijzen dat ze gaan over de tijd dat hij voor Saul vluchtte.

3

Vloekbeden als aanwijzing voor de tijd van Saul

Er is nog iets waardoor ik denk dat deze twee, Psalm 6 en Psalm 143, met Saul te maken hebben en niet met Absalom: in beide wordt een vervloeking uitgesproken over hun niet bij name genoemde vijanden. Je hebt me natuurlijk horen spreken over de vervloekingspsalmen. Dit zijn geen psalmen die je vervloekingspsalmen zou noemen, omdat ze niet voor een groot deel uit vervloekingen bestaan. Maar ze bevatten elk één vers waarin in feite een vloek over hun vijanden wordt afgeroepen. Er wordt om de vernietiging van hun vijanden gevraagd. Later zullen we de vervloekingspsalmen als groep bespreken, maar vervloekingen zijn in wezen vloeken: er wordt een beroep op God gedaan om vloeken over slechte mensen af te roepen.

In Psalm 6 vers 10 hebben we zo'n vervloeking:

Al mijn vijanden worden zeer beschaamd en door schrik overmand; zij deinzen terug, zij worden in een ogenblik beschaamd.

PSALMEN 6:11

Dit is een vervloeking die over zijn vijanden wordt afgeroepen. In Psalm 143 hebben we ook een vervloeking, in vers 12:

Verdelg mijn vijanden om Uw goedertierenheid, breng allen om die mijn ziel benauwen, want ik ben Uw dienaar.

PSALMEN 143:12

Deze vervloekingen zouden veel beter passen bij de tijd van Saul dan bij die van Absalom, omdat David zijn zoon Absalom geen kwaad toewenste. Hoewel Absalom zich een volslagen verrader van de familie en van David betoonde, wenste David Absalom het goede toe. Je herinnert je dat hij uitdrukkelijk tegen Joab zei:

En de koning gaf bevel aan Joab, Abisaï en Ithai: Behandel de jongen, Absalom, met zachtheid ter wille van mij. En heel het volk hoorde het toen de koning aan al de bevelhebbers bevel gaf ten aanzien van Absalom.

2 SAMUEL 18:5

want hij hield van hem. Hij was zijn zoon. Hij zou deze vervloekingen nooit tegen zijn eigen zoon hebben uitgesproken, terwijl hij tegenover zijn eigen soldaten zo'n andere houding liet blijken. Hij zou niet hebben gezegd:

Moge God deze mensen vernietigen.

Zo'n houding had hij werkelijk niet toen Absalom hem achtervolgde. Maar waarschijnlijk had hij die houding wel toen Saul hem achtervolgde.

Het is waar dat David Sauls leven bij twee gelegenheden spaarde, toen Saul daadwerkelijk in Davids handen was overgeleverd. De ene keer ging Saul een grot binnen om zijn behoefte te doen. Hij wist niet dat David en zijn mannen zich daar vlakbij in de grot bevonden en hem bij die gelegenheid hadden kunnen doden. Een andere keer sliepen Saul en de mensen in zijn kamp. David en een vriend liepen zo het kamp binnen, gingen bij Saul staan en bevonden zich in een positie waarin ze een speer door hem heen hadden kunnen steken. Volgens mij namen ze zelfs Sauls speer en zijn waterkruik mee.

In beide gevallen verkeerde David in de positie om Saul te doden. Maar toen zijn dienaren voorstelden dat hij dat zou doen, zei hij:

Moge de HEERE er geen sprake van laten zijn dat ik mijn hand sla aan de gezalfde van de HEERE. Neem echter wel de speer mee, die bij zijn hoofdeinde staat, en de waterkruik, en laten wij gaan.

1 SAMUEL 26:11

Hij besepte dat Saul een goddeloze man was. Toch veranderde dat niets aan het feit dat God Saul op de troon had geplaatst. Het was niet aan David, maar aan God, om Saul van de troon te verwijderen. David wist dat hijzelf de nieuwe koning zou worden en dat hij degene was die God het laatst door Samuel tot de nieuwe koning had laten zalven. Maar David wist ook dat het niet zijn taak was om Saul af te zetten en hem te vernietigen.

David moet zeker hebben gewenst dat Saul vernietigd en vervangen zou worden. Maar hij wist dat hij niet degene was die dat moest doen en dat God Degene was Die het zou moeten doen. Ik geloof dat de verwensingen in deze Psalmen erop wijzen dat David God oproept om het oordeel over Saul te brengen, omdat David zelf zich niet vrij voelt om dat te doen. Hoewel hij de gelegenheid had om het te doen, deed hij het niet. Maar dat betekent niet dat hij niet wilde dat Saul rechtvaardig werd geoordeeld. Om die redenen geloof ik dat deze Psalmen niet kunnen verwijzen naar zijn vlucht voor Absalom, maar moeten verwijzen naar zijn vlucht voor Saul. De ene reden is dat geen van deze twee Psalmen verwijst naar een bepaalde zonde die David had begaan en die zijn problemen veroorzaakte. De andere is dat ze allebei verwensingen of vervloekingen bevatten waarin God wordt gevraagd Zijn toorn over Zijn vijanden te tonen. Dat zijn mijn eigen conclusies op grond van het lezen van deze Psalmen, en bij onze behandeling ervan zullen we van die veronderstelling uitgaan.

4

Psalm 6: roep om barmhartigheid

Laten we Psalm 6 lezen:

HEERE, straf mij niet in Uw toorn, bestraf mij niet in Uw grimmigheid! Wees mij genadig, HEERE, want ik ben verzwakt, genees mij, HEERE, want mijn beenderen zijn verschrikt. Ja, mijn ziel is zeer door schrik overmand. En U, HEERE, hoelang nog? Keer terug, HEERE, red mijn ziel, verlos mij, omwille van Uw goedertierenheid. Want in de dood is er geen gedachtenis aan U, wie zal U loven in het graf? Ik ben moe van mijn zuchten, heel de nacht maak ik mijn bed nat, doorweek ik mijn rustbank met mijn tranen. Mijn ogen zijn verzwakt van verdriet, ze zijn oud geworden vanwege al mijn tegenstanders. Ga weg van mij, u allen die onrecht bedrijft, want de HEERE heeft mijn luide gewezen gehoord. De HEERE heeft mijn smeken gehoord, de HEERE zal mijn gebed aannemen. Al mijn vijanden worden zeer beschaamd en door schrik overmand; zij deinzen terug, zij worden in een ogenblik beschaamd.

PSALMEN 6:2-11

Hier roept hij min of meer om barmhartigheid. Zoals ik al zei, is een van de gemeenschappelijke kenmerken van deze Psalmen dat ze een roep om barmhartigheid bevatten. In vers 1 en 2 staat:

HEERE, straf mij niet in Uw toorn, bestraf mij niet in Uw grimmigheid! Wees mij genadig, HEERE, want ik ben verzwakt, genees mij, HEERE, want mijn beenderen zijn verschrikt.

PSALMEN 6:2-3

Dat duidt erop dat hij het idee heeft, misschien een heel vaag idee, maar toch enigszins het idee, dat al deze problemen hem grotendeels overkomen vanwege iets wat hij verkeerd heeft gedaan en dat God hem misschien tuchtigt. Hij zegt:

God, straf me alstublieft niet in Uw hevige woede; wees mij barmhartig, Heere, want ik ben zwak.

Vervolgens zegt hij in vers 4:

Keer terug, HEERE, red mijn ziel, verlos mij, omwille van Uw goedertierenheid.

PSALMEN 6:5

Hij roept dus tot God om barmhartigheid.

Ook vinden we in vers 2 de verwijzing naar lichamelijke symptomen die zo kenmerkend is voor veel van deze Psalmen:

Wees mij barmhartig, Heere, want ik ben zwak; Heere, genees mij, want mijn beenderen doen pijn.

Opnieuw zijn de beenderen de uitdrukking van zijn ziekte.

In dit geval doen zijn beenderen misschien eerder pijn doordat hij door de woestijn vlucht dan dat ze ziek zijn vanwege een bepaalde schuld aan zonde.

5

Verdriet, wachten en vertrouwen in Psalm 6

In vers 6 wordt ernaar verwezen dat hij uitgeput is door het zuchten en dat hij zijn bed de hele nacht met tranen doorweekt. Met andere woorden, hij huilt zo veel dat zijn bed doorweekt raakt. Hij huilt zelfs zo veel dat zijn oog verteerd raakt. Hij zegt in wezen dat hij zo veel tranen huilt dat zijn oog er bijna volledig door uitgeput raakt. Maar dat betekent niet dat hij ergens berouw over heeft. Hij zegt juist uitdrukkelijk dat hij niet

huilt vanwege verdriet over zijn zonden, maar vanwege verdriet dat door zijn vijanden wordt veroorzaakt, eenvoudigweg omdat zijn omstandigheden zo slecht zijn. In vers 7 staat:

Mijn ogen zijn verzwakt van verdriet, ze zijn oud geworden
vanwege al mijn tegenstanders.

PSALMEN 6:8

Waar hij om huilt, is niet een besef van concrete schuld vanwege een bepaalde zonde. Hij huilt omdat het zo slecht met hem gaat.

Wanneer hij in vers 4 zegt:

Red me toch, omdat u barmhartig bent.

of eerder, in vers 3:

Ja, mijn ziel is zeer door schrik overmand. En U, HEERE,
hoelang nog?

PSALMEN 6:4

dan wijst dit misschien opnieuw op het feit dat hij voor Saul op de vlucht is. Want met 'hoelang' zou hij bedoelen: 'Hoelang duurt het nog voordat U Uw belofte vervult?' God had beloofd dat David koning zou worden, en toch leek David maandenlang en mogelijk jarenlang in niets op een koning. Het leek er zelfs op dat hij zou worden gedood voordat hij ooit de kans kreeg koning te worden, als hij niet bleef vluchten. De man die door David vervangen moest worden, was nog steeds aan de macht. Dit moet vaak de roep van Davids hart zijn geweest terwijl hij voor Saul vluchtte: 'Hoelang nog, Heere? U hebt gezegd dat er iets zou gebeuren, maar wanneer gebeurt dat? Wanneer word ik koning? Hoelang moet ik zo blijven vluchten?'

Maar zoals gewoonlijk klinkt er aan het einde een toon van vertrouwen. In vers 8 en 9 zegt hij:

Ga weg van mij, u allen die onrecht bedrijft, want de HEERE heeft mijn luide gewezen gehoord. De HEERE heeft mijn smeken gehoord, de HEERE zal mijn gebed aannemen.

PSALMEN 6:9-10

Hij zegt: 'God heeft mij gehoord.'

Hij toont dit vertrouwen omdat hij weet dat God hem heeft gehoord en hem te hulp zal komen.

6

De dood en het loven van God

In vers 5 zegt hij:

Want in de dood is er geen gedachtenis aan U, wie zal U loven in het graf?

PSALMEN 6:6

Dit betekent niet noodzakelijkerwijs dat er niet zoiets bestaat als leven na de dood. Maar David dacht niet na over het leven na de dood, en de meeste mensen in het Oude Testament deden dat ook niet. De meeste Joden hadden niet veel inzicht in wat er na het graf gebeurt. Het is waar dat er aanwijzingen waren, vooral bij de profeten en in sommige Psalmen, dat er een opstanding zou zijn en dat God op een dag in elk geval de lichamen van de rechtvaardigen zou opwekken. Maar in het Oude Testament was er geen duidelijk woord van God over eeuwig leven of over het voortleven van de geest nadat het lichaam gestorven is. Wij weten nu uit het Nieuwe Testament dat wanneer wij sterven, onze geest voortleeft in de tegenwoordigheid van de Heere. Dat was natuurlijk wat de heiligen uit het Oude Testament ervoeren wanneer zij stierven, maar van tevoren wisten zij niet dat het noodzakelijkerwijs zo zou zijn. David dacht niet

zozeer in termen van leven na de dood. Hij zei in wezen: „Zolang ik leef, kan ik mij U herinneren en U loven, enzovoort. Maar als ik sterf, hoe kan ik dat dan? Is er in de dood enige herinnering aan U?” Dat wil zeggen: wanneer iemand sterft, herinnert diegene zich U dan?

Daarmee bedoelt hij: „God, wat voor nut zou het hebben om mij te laten sterven? Als ik leef, kan ik U tenminste danken en loven. Maar als U mij laat sterven, zullen mijn lippen tot zwijgen worden gebracht.” David wist natuurlijk dat lof en dankzegging waardevol zijn voor God, en daarom beschouwde hij dit als een sterk argument. Vervolgens spreekt hij in het laatste vers die verwensing en vervloeking uit.

7

Psalm 143: algemene schuld en vervolging

Als we naar Psalm 143 gaan, de andere psalm die hierop lijkt, zien we dat die er niet precies hetzelfde uitziet. Toch is er reden om aan te nemen dat hij bij dezelfde gelegenheid geschreven kan zijn. Ook hierin vinden we geen verwijzing naar een bepaalde zonde. In vers 2 wordt echter wel schuld aan zonde gesuggereerd. Daar staat:

Ga niet in het gericht met Uw dienaar, want niemand die leeft, is voor Uw aangezicht rechtvaardig.

PSALMEN 143:2

Dat wil zeggen: „Oordeel alstublieft niet over mij.” Hij beseft dat als hij inderdaad voor Gods oordeel zou komen te staan, hij er niet goed vanaf zou komen. Geen mens zou dat, want ieder mens is een zondaar. Maar dit is nog lang niet hetzelfde als het belijden van een concrete, afzonderlijke zonde als de oorzaak van zijn ellende. Hij roept wel om barmhartigheid, en dat maakt dit tot een boetepsalm. Laten we hem eerst lezen.

HEERE, luister naar mijn gebed, neem mijn smeekbeden ter ore. Verhoor mij naar Uw trouw, naar Uw gerechtigheid. Ga niet in het gericht met Uw dienaar, want niemand die leeft, is voor Uw aangezicht rechtvaardig. Want de vijand vervolgt mijn ziel, hij vertrapt mijn leven op de grond; hij doet mij wonen in duistere oorden, zoals zij die allang dood zijn. Daarom is mijn geest in mij bezweken, mijn hart is ontzet in mijn binnenste. Ik denk aan de dagen vanouds, ik overdenk al Uw daden, ik overpeins de werken van Uw handen. Ik spreid mijn handen naar U uit, mijn ziel ligt voor U als een dorstig land. Sela Verhoor mij spoedig, HEERE, mijn geest bezwijkt; verberg Uw aangezicht niet voor mij, want ik zou aan hen gelijk zijn die in de kuil neerdalen. Doe mij in de morgen Uw goedertierenheid horen, want ik vertrouw op U; maak mij de weg bekend die ik te gaan heb, want tot U hef ik mijn ziel op. Red mij van mijn vijanden, HEERE, bij U schuil ik. Leer mij Uw welbehagen te doen, want U bent mijn God. Laat Uw goede Geest mij leiden in een geëffend land. HEERE, maak mij levend, omwille van Uw Naam, leid mijn ziel uit de benauwdheid, om Uw gerechtigheid. Verdelg mijn vijanden om Uw goedertierenheid, breng allen om die mijn ziel benauwen, want ik ben Uw dienaar.

PSALMEN 143:1-12

Daar zien we in vers 12 de verwensing. Dat is bepaald niet het soort dingen dat David over Absalom zou zeggen, maar hij zou dit heel goed tegen God over Saul kunnen zeggen:

Verdelg mijn vijanden om Uw goedertierenheid, breng allen om die mijn ziel benauwen, want ik ben Uw dienaar.

PSALMEN 143:12

8

Vluchten, grotten en doodsgevaar

Dit helpt mij om de psalm en de omstandigheden ervan te plaatsen tijdens Davids vlucht voor Saul. Het is heel duidelijk dat hij schrijft in een tijd waarin hij door een vijand wordt vervolgd. Er waren niet zo veel momenten in Davids leven waarop dat van toepassing zou zijn. De vlucht voor Saul en de vlucht voor Absalom zouden de twee mogelijkheden zijn. Op grond van bepaalde overwegingen die ik heb genoemd, geloof ik dat dit niet tijdens zijn vlucht voor Absalom kan zijn geweest.

Dat er vijanden achter hem aan zitten, wordt in vers 3 genoemd:

Want de vijand vervolgt mijn ziel, hij vertrapt mijn leven op de grond; hij doet mij wonen in duistere oorden, zoals zij die allang dood zijn.

PSALMEN 143:3

Dat wil zeggen dat hij in grotten en in duisternis moest leven, omdat dode mensen in grotten begraven worden. David leefde in grotten, en daarom zei hij: „Mijn vijand heeft mij in duisternis laten leven, als mensen die dood zijn.” Dat zou een verwijzing kunnen zijn naar het feit dat hij in grotten leefde.

In vers 7, waar staat:

Verhoor mij spoedig, HEERE, mijn geest bezwijkt; verberg Uw aangezicht niet voor mij, want ik zou aan hen gelijk zijn die in de kuil neerdalen.

PSALMEN 143:7

moet je bedenken dat het woord 'geest' ook adem kan betekenen. Hij zou kunnen zeggen: 'Ik ben buiten adem. Ik krijg nooit rust. Ik ben voortdurend op de vlucht voor mijn vijand. Hij jaagt me van de ene plek naar de andere en ik krijg nooit de tijd om op adem te komen.' En opnieuw in vers 7:

Verberg uw gezicht niet voor me, anders word ik als degenen die het graf ingaan.

Met andere woorden: 'Anders sterf ik zoals anderen die vóór mij in de kuil zijn neergedaald.'

9

Verlangen naar Gods leiding en gerechtigheid

Opnieuw merk je dat er geen bepaalde zonde wordt genoemd. Er wordt alleen indirect op gezinspeeld in vers 2. Dat betekent opnieuw dat hij zich kennelijk niet bewust was van een bepaalde zonde die zijn problemen veroorzaakte. Dit probleem deed hem niet beseffen dat hij een bepaalde daad had begaan, maar het deed hem zich wel afvragen of dit misschien een oordeel over hem was vanwege iets wat hij had gedaan, misschien gewoon vanwege niet nader genoemde zonden uit zijn verleden. Ook wordt hierin nergens verwezen naar lichamelijke symptomen. Dit is misschien de enige van de boetepsalmen waarin nergens sprake is van lichamelijke ziekte of zwakheid. We kunnen dus zien dat deze psalm een aantal dingen heeft waardoor hij opvalt.

Afgezien van die opmerkingen heb ik eigenlijk niet veel te zeggen, behalve dat hij wel een algemeen beroep op God doet om hem de juiste weg te leren, hem van zijn vijanden te bevrijden en hem te verbergen. En in vers 10:

Leer mij Uw welbehagen te doen, want U bent mijn God. Laat Uw goede Geest mij leiden in een geëffend land.

PSALMEN 143:10

Het land van oprechtheid. Toen David voor Saul vluchtte, werd hij verdreven uit het land Israël en uit het land van zijn vaders. Soms ging hij zelfs naar de Filistijnse steden om daar zijn toevlucht te zoeken. Er waren waarschijnlijk momenten waarop hij het verlangen had om te bidden: 'God, breng mij terug naar het land Israël, naar mijn vaderland, het land van mijn familie. Help mij mijn thuis weer te zien.' Maar zijn werkelijke verlangen, nog meer dan dat, was om naar het land van oprechtheid geleid te worden. Dat moet natuurlijk figuurlijk bedoeld zijn. Laat mij vooral leven binnen de sfeer van gerechtigheid. Laat mij leven in een omgeving van gerechtigheid. Laat mij binnen Uw grenzen een rechtvaardig leven leiden. Met andere woorden: laat mij, in plaats van binnen de grenzen van het land Israël, leven binnen de grenzen van een juiste levenswandel, van oprechtheid.

Deze twee psalmen zijn dus, naar mijn mening, geschreven vanuit een soort vaag schuldgevoel. Traditioneel worden ze boetepsalmen genoemd. We vinden geen enkele nauwkeurige verwijzing naar bekering van een bepaalde zonde, maar alleen een roep om barmhartigheid in het algemeen vanwege een vaag, niet nader omschreven schuldgevoel, een verlangen om het beter te doen, een verlangen om op de wegen van gerechtigheid geleid te worden en uit de huidige problemen bevrijd te worden.

10

Psalm 38 en 102 verbonden met Absalom

De andere twee boetepsalmen zijn Psalm 38 en 102. Zoals ik al zei, is een van de voornaamste verschillen tussen deze twee en de twee die we zojuist hebben bekeken dat vloekbeden ontbreken. We weten dat David zijn zoon Absalom welgezind was.

Hoewel Absalom David wilde doden, wilde David Absalom niet doden. Toen David hoorde dat Joab Absalom had gedood, was David diepbedroefd. Hij hield van zijn zoon en treurde om zijn zoon. Het is dus duidelijk dat hij geen enkele vloekbede zou uitspreken, en deze twee psalmen bevatten geen vloekbeden.

Een ander verschil tussen deze twee en de twee die we zojuist hebben bestudeerd, is dat ze allebei wel een bepaalde zonde noemen en erop wijzen dat hij zich ervan bewust is dat dit specifieke probleem over hem is gekomen omdat hij heeft gezondigd. Dat kan niet in de tijd zijn geweest waarin Saul hem vervolgde, want hij had niets specifiek gedaan wat Saul ertoe bracht dat te doen. Maar toen Absalom hem vervolgde, kan hij zich er zeer bewust van zijn geweest dat hiermee een vloek in vervulling ging die over hem was uitgesproken vanwege zijn zonde met Bathseba.

Vaak bekeren we ons van een zonde direct nadat we die hebben begaan, ontvangen we vergeving en weten we dat we vergeven zijn. Maar later, wanneer we gevolgen oogsten die we rechtstreeks tot die zonde kunnen herleiden, voelen we de schuld van die zonde opnieuw, ook al wil God niet dat we die schuld opnieuw voelen. God vraagt ons niet ons opnieuw te bekeren. Hij heeft die zonde al achter Zijn rug geworpen. Maar het ligt beslist nog steeds in onze aard om dat te doen. En waarschijnlijk heeft de duivel daar ook veel mee te maken, aangezien hij de aanklager van de broeders is en ons graag onder veroordeling brengt. Wanneer er iets misgaat in ons leven en we duidelijk kunnen zien dat het voortkomt uit een zonde uit het verleden, hebben we daarom de neiging om het gewicht van die zonde opnieuw te gaan voelen. Dat geldt zelfs wanneer het een zonde is waarvan we ons eerder hebben bekeerd. We denken dan: 'Misschien heeft God mij niet vergeven. Misschien gebeurt dit daarom.'

11

Nathans profetie vervuld door Absalom

Maar we weten dat God David zijn zonde met Bathseba wel heeft vergeven. Hij moest eenvoudigweg een bepaalde hoeveelheid negatieve gevolgen oogsten, namelijk dat het zwaard niet van hem zou wijken. Deze belofte, of deze vloek, werd uitgesproken in 2 Samuel 12. Ik zal alleen voorlezen wat de profeet Nathan tegen hem zei in 2 Samuel 12, vers 10 en 11.

De profeet Nathan zei in vers 10 tegen hem:

Welnu dan, het zwaard zal voor eeuwig niet van uw huis wijken, omdat u Mij veracht hebt en de vrouw van Uria, de Hethiet, genomen hebt om u tot vrouw te zijn. Zo zegt de HEERE: Zie, Ik breng onheil over u uit uw eigen huis, en zal uw vrouwen voor uw ogen nemen en hen aan uw naaste geven; die zal op klaarlichte dag met uw vrouwen slapen.

2 SAMUEL 12:10-11

Het is interessant hoe deze profetie in vervulling ging, want Absalom kwam natuurlijk uit Davids eigen huis. God zei:

Ik zal vanuit je eigen familie onheil over je brengen.

Absalom was zijn eigen zoon. Verder wordt er verwezen naar de vrouwen en bijvrouwen van David: zijn naaste zou hen daadwerkelijk nemen en op klaarlichte dag met hen slapen. Dat ging letterlijk in vervulling in hetzelfde boek, 2 Samuel 16. In vers 22 staat:

Toen spanden zij voor Absalom een tent op het dak; en Absalom ging naar de bijvrouwen van zijn vader, voor de ogen van heel Israël.

2 SAMUEL 16:22

Om te laten zien dat hij zijn vader zo volledig had overwonnen dat hij niet bang hoefde te zijn voor enige vergelding van zijn kant, bewees Absalom dit door de bijvrouwen en vrouwen van David daadwerkelijk te nemen en openlijk met hen te slapen. Dat was natuurlijk een regelrechte klap in Davids gezicht. Maar merk op dat dit een exacte vervulling was van Nathans profetie dat er moeilijkheden over David zouden komen omdat hij had gezondigd met de vrouw van Uria de Hethiet. Dit zou hem overkomen. Hij had de vrouw van een andere man genomen, dus wat zou hem overkomen? Iemand anders zou zijn vrouwen nemen.

Denk eraan dat Job zoiets had gezegd. Hij zei:

Als mijn hart verleid is geweest om naar een andere vrouw te gaan, of als ik geloerd heb aan de deur van mijn naaste, laat mijn vrouw dan koren malen voor een ander, en laten anderen zich over haar heenbuigen!

JOB 31:9-10

of iets dergelijks. Het is volmaakt rechtvaardige vergelding. Als ik overspel heb gepleegd, is het alleen maar rechtvaardig dat iemand overspel pleegt met mijn vrouw. Dat zag Job in, en dat heeft David ondervonden. Hij pleegde overspel met de vrouw van een andere man. Hij oogstte precies hetzelfde.

We kunnen dus begrijpen waarom David zich zeer bewust zou zijn van zijn zonde als hij op dat moment voor Absalom vluchtte. Hij beseftte: dat is nu precies wat Nathan zei dat er vanwege mijn zonde zou gebeuren. Daarom treffen we in deze twee Psalmen een zeer sterk zondebesef aan. Ik vind dan ook dat we sterke gronden hebben om Davids vlucht voor zijn zoon Absalom als de achtergrond van deze twee psalmen te beschouwen.

12

Psalm 38 en het uitzonderlijke sombere einde

We gaan nu naar Psalm 38, de eerste van deze twee. Daarmee komen we bij een van de zeer weinige Psalmen die niet optimistisch eindigen. In vers 15 staat in deze Psalm wel een uiting van vertrouwen, maar hij eindigt niet met dezelfde zelfverzekerde toon waarmee de Psalmen gewoonlijk eindigen.

Is het je bij het bestuderen van de Psalmen ooit opgevallen dat heel veel ervan beginnen met werkelijk verdriet, met een echt roepen tot God en de vraag: waarom gaat alles mis? En meer van dat soort dingen? Waarschijnlijk zijn de meeste Psalmen van dit type. Maar tegen het einde zijn ze omgeslagen en prijzen ze God voor het een of ander. Het is alsof de schrijver door het bidden de overwinning heeft behaald. Hij

verkeert in een tijd van echte moeilijkheden en hij bidt. De Psalm geeft zijn gebed weer. Tegen de tijd dat hij aan het einde van zijn gebed komt, heeft hij de overwinning. Hij gelooft dat God voor alles heeft gezorgd.

Je zult merken dat dit in de regel bij de Psalmen het geval is. Veel ervan beginnen als een roep om bevrijding of als een roep om barmhartigheid, op de een of andere manier. Maar ze eindigen met een zeer positieve, optimistische uiting van geloof dat God de zaak heeft afgehandeld. Dat is bijna altijd het geval bij de Psalmen.

Er zijn drie uitzonderingen. Er zijn drie Psalmen die niet positief eindigen. Eén daarvan is deze, Psalm 38. Een andere is de volgende, Psalm 39. De enige die dan nog overblijft, is Psalm 88, die van begin tot eind alleen maar uit klachten bestaat. Die Psalm heeft geen positief einde. Maar gezien het grote aantal Psalmen is het opmerkelijk dat er maar drie op deze manier eindigen.

Hoewel deze Psalm niet optimistisch eindigt, bevat hij, zoals ik al zei, in vers 15 wel een uitspraak van vertrouwen. Daar zegt hij:

Maar op U, HEERE, hoop ik; Ú zult verhoren, Heere, mijn God!

PSALMEN 38:16

Hij is er dus zeker van dat God hem zal horen, en dat houdt natuurlijk in dat God op zijn verzoek zal reageren.

13

Lezing van Psalm 38

Laten we deze Psalm lezen.

HEERE, straf mij niet in Uw grote toorn, bestraf mij niet in Uw grimmigheid. Want Uw pijlen zijn in mij gedrongen, Uw hand is op mij neergekomen. Er is niets gezonds aan mijn lichaam door Uw gramschap, er is geen vrede in mijn beenderen vanwege mijn zonde. Want mijn ongerechtigheden gaan mij boven het hoofd, als een zware last zijn zij mij te zwaar geworden. Mijn wonden stinken, zij zijn vervuild vanwege mijn dwaasheid. Ik ben krom geworden, ik ga zeer diep gebukt; de hele dag ga ik in het zwart gehuld. Want mijn lendenen zijn volledig ontstoken, er is niets gezonds aan mijn lichaam. Ik ben bezweken en volkomen verbrijzeld; ik schreeuw het uit vanwege het bonken van mijn hart. Heere, al mijn verlangen ligt voor U open, mijn zuchten is voor U niet verborgen. Mijn hart gaat tekeer, mijn kracht laat mij in de steek; ook het licht in mijn ogen, alsof ik geen ogen heb. Mijn geliefden en mijn vrienden staan afzijdig van mijn plaag, zij die nauw aan mij verwant zijn, blijven van verre staan.

PSALMEN 38:2-12

Wie mij naar het leven staan, spannen valstrikken; wie mijn onheil zoeken, spreken schadelijke woorden en bedenken de hele dag listen. Maar ik ben als een dove, ik hoor niet, en als een stomme, die zijn mond niet opendoet. Ja, ik ben als een man die niet hoort en in wiens mond geen weerwoord is. Maar op U, HEERE, hoop ik; Ú zult verhoren, Heere, mijn God! Want ik zei: Laten zij zich toch over mij niet verblijden! Zou mijn voet wankelen, zij zouden zich tegen mij verheffen. Ja, ik dreig te struikelen, mijn smart staat voortdurend vóór mij. Want ik maak U mijn ongerechtigheid bekend, ik ben bekommerd vanwege mijn zonde. Maar mijn vijanden zijn in leven en worden machtig; wie mij om valse redenen haten, worden talrijk. Wie kwaad voor goed vergelden, zijn mijn tegenstanders, omdat ik het goede najaag. Verlaat mij niet, HEERE; mijn God, blijf niet ver van mij. Kom mij spoedig te hulp, Heere, mijn heil!

PSALMEN 38:13-23

14

Zondebesef en de vervloeking door Simeï

Er staan een paar interessante aanwijzingen in deze psalm die mij doen denken dat dit gebeurde toen hij voor Absalom vluchtte. De aanwezigheid van een zeer sterk zondebesef is een van de twee aanwijzingen die ik al heb genoemd. Aan het einde van vers 3 staat bijvoorbeeld dat dit allemaal vanwege zijn zonde is. In vers 4 staat dat zijn ongerechtigheden hem boven het hoofd zijn gestegen. Ze zijn hem te zwaar. Aan het einde van vers 5 vermeldt hij dat zijn wonden stinken vanwege zijn dwaasheid. Hij zag zijn vroegere verhouding met Bathseba als dwaasheid, en die had natuurlijk gevolgen voor de crisis waarin hij zich nu bevond. Dat is een van de redenen die we al hebben genoemd.

De andere is het ontbreken van enige vervloeking van zijn vijanden. Hij roept niet dat er een oordeel over hen moet komen. Maar er staan nog twee andere dingen in deze psalm die hem in deze periode lijken te plaatsen. Eén daarvan vinden we in de verzen 12 tot en met 14. Voordat we die verzen opnieuw lezen, wil ik graag een gedeelte uit 2 Samuel 16 lezen. Dat geeft ons, denk ik, de aanwijzing waarmee we deze periode kunnen vaststellen: 2 Samuel 16, de verzen 5 tot en met 12. Dit gebeurde toen David uit Jeruzalem vluchtte om niet door Absalom gedood te worden.

2 Samuel 16:5:

Toen koning David bij Bahurim kwam, zie, daar kwam een man de stad uit, uit het geslacht van het huis van Saul, van wie de naam Simeï was, de zoon van Gera. Al vervloekend kwam hij dichterbij. Hij gooide stenen naar David en naar alle dienaren van koning David, hoewel al het volk en al de helden aan diens rechter- en aan diens linkerhand waren. Dit zei Simeï terwijl hij hem vervloekte: Ga weg, ga weg, man van bloed vergieten, verdorven man. De HEERE heeft op u al het bloed van het huis van Saul, in wiens plaats u geregeerd hebt, doen terugkomen. Nu heeft de HEERE het koninkrijk gegeven in de hand van Absalom, uw zoon. En zie u daar nu in uw ellende, omdat u een man van bloed vergieten bent. Toen zei Abisaï, de zoon van Zeruja, tegen de koning: Waarom zou deze dode hond mijn heer de koning vervloeken? Laat mij toch oversteken en hem de kop afslaan. Maar de koning zei: Wat heb ik met u te maken, zonen van Zeruja? Ja, laat hem vervloeken, want de HEERE heeft tegen hem gezegd: Vervloek David, en wie zou dan zeggen: Waarom hebt u dat gedaan? Verder zei David tegen Abisaï en tegen al zijn dienaren: Zie, mijn zoon, die uit mijn lichaam is voortgekomen, staat mij naar het leven; hoeveel te meer dan nu deze Benjaminit! Laat hem begaan en mij vervloeken, want de HEERE heeft het hem gezegd. Misschien zal de HEERE mijn ellende aanzien, en zal de HEERE mij het goede weer teruggeven, in plaats van zijn vervloeking van deze dag.

2 SAMUEL 16:5-12

15

David zwijgt tegenover zijn beschuldigers

Met andere woorden, deze man Simeï kwam naar buiten en vervloekte David terwijl die voor Absalom vluchtte. Hij zei: „Je krijgt wat je verdient, ellendeling.” Deze man was familie van Saul. David had Saul vervangen en had de familie van Saul vrijwel uitgeschakeld. Daarom was deze man boos op David en zei hij: „Je krijgt precies wat je verdient, omdat je deze dingen het huis van Saul hebt aangedaan.”

Abisaï stond klaar om de man het hoofd af te slaan omdat hij David zo vervloekte. Maar David zei: „Luister, waarschijnlijk heeft God hem opgedragen dat te doen. Waarom zouden we het hem kwalijk nemen? Mijn eigen zoon wil mij doden. Waarom zou deze andere man, die geen familie van mij is, mij dan niet eveneens kwaad mogen toewensen?” Maar hij zei wel: „Misschien zal God mij met het goede vergelden.” Dat wil zeggen: omdat ik deze vervloeking verdraag zonder terug te slaan, zal God misschien voor mij opkomen.

Nu zien we in Psalm 38 deze interessante uitspraak, die naar mijn mening hiernaar lijkt te verwijzen. In de verzen 12 tot en met 14 staat:

Ook degenen die me willen doden, zetten vallen voor me; degenen die me kwaad willen doen, zeggen gemene dingen en bedenken de hele dag listen, maar ik deed alsof ik doof was en niets hoorde, alsof ik niet kon praten en mijn mond niet opende, als iemand die niets hoort en geen weerwoord geeft.

Met andere woorden, hij zegt dat zijn vijanden verdorven dingen tegen hem zeiden, maar dat hij niets terugzei. Het is voor mij heel duidelijk dat dit verwijst naar die gebeurtenis waarbij Simeï hem ervan langs gaf. Hij schrijft deze psalm hier nadat hij uit Jeruzalem is gevlucht. Hij herinnert zich dat er zelfs tijdens zijn vlucht mensen waren die verdorven dingen tegen hem zeiden, maar hij zweeg gewoon. Hij deed alsof hij doof was voor hun beledigingen. Hij sprak hen niet tegen. Hij was als iemand die niet kon spreken. Hij antwoordde niet. Hij liet het gewoon over zich heen komen.

Het is interessant hoeveel dit ook op Christus lijkt. In zekere zin zou dit als een Messiaanse passage kunnen worden beschouwd, want de Bijbel zegt in Jesaja 53 over Jezus dat:

Toen betaling geëist werd, werd Híj verdrukt, maar Hij deed Zijn mond niet open. Als een lam werd Hij ter slachting geleid; als een schaap dat stom is voor zijn scheerders, zo deed Hij Zijn mond niet open.

JESAJA 53:7

Toen Hij voor Herodes stond, deed Hij Zijn mond helemaal niet open. Toen Hij voor Pilatus stond, deed Jezus Zijn mond wel open, maar Hij deed Zijn mond helemaal niet open om Zichzelf te verdedigen. Ik geloof dus dat deze verzen voor ons impliceren dat dit verband houdt met die vlucht voor Absalom.

16

Davids vele vijanden en lichamelijk lijden

Een andere aanwijzing vind ik in vers 19, waar staat:

Maar mijn vijanden zijn springlevend en sterk, en steeds meer mensen haten me zonder reden.

Dit is geen sterk argument, maar als je terugbladert naar Psalm 3:1, zien we een vers dat erg lijkt op het vers dat ik je zojuist uit Psalm 38 heb voorgelezen. Psalm 3:1 zegt:

HEERE, hoe talrijk zijn mijn tegenstanders; velen staan tegen mij op.

PSALMEN 3:2

Het klinkt alsof dezelfde gedachte tot uitdrukking wordt gebracht. Maar kijk eens naar het opschrift van Psalm 3. Het opschrift luidt:

Een psalm van David, toen hij vluchtte voor zijn zoon Absalom.

PSALMEN 3:1

Psalm 3, die duidelijk werd geschreven toen hij voor Absalom vluchtte, brengt dus in de openingszin dezelfde gedachte tot uitdrukking die hier in Psalm 38:19 door zijn hoofd ging. Hij dacht er gewoon over na hoeveel vijanden hij had en hoezeer hun aantal was toegenomen. Ze hadden geen reden om boos op hem te zijn, maar waren het wel. Het lijkt erop dat deze gedachte hem in die specifieke periode bezighield. Ze komt in beide psalmen tot uitdrukking, en van een daarvan wordt uitdrukkelijk gezegd dat die is geschreven toen hij voor Absalom vluchtte. Ik zou dus zeggen dat er behoorlijk sterke aanwijzingen zijn dat deze psalm in die tijd is geschreven.

Daarin zien we de gebruikelijke kenmerken van een boetepsalm. Meteen aan het begin vinden we een roep om barmhartigheid:

HEERE, straf mij niet in Uw grote toorn, bestraf mij niet in Uw grimmigheid.

PSALMEN 38:2

We zien ook de verwijzingen naar lichamelijke ziekte, waarbij vooral over de beenderen wordt gesproken, in het bijzonder in de verzen 3, 5 en 7. In vers 3:

Er is niets gezonds aan mijn lichaam door Uw gramschap, er is geen vrede in mijn beenderen vanwege mijn zonde.

PSALMEN 38:4

In vers 5:

Mijn wonden stinken, zij zijn vervuild vanwege mijn dwaasheid.

PSALMEN 38:6

Vers 7:

Want mijn lendenen zijn volledig ontstoken, er is niets gezonds aan mijn lichaam.

PSALMEN 38:8

Dit hoeft niet te verwijzen naar ziekte die wordt veroorzaakt door het schuldgevoel in zijn geweten. Het kan natuurlijk een ziekte zijn die is veroorzaakt door het reizen over het ruige terrein. Of het kunnen verwondingen zijn die hij daarbij heeft opgelopen en die hij niet heeft kunnen behandelen. Hoe dan ook, we vinden hier een verwijzing naar deze lichamelijke oordelen die hij als van God afkomstig ervaart. Zo'n verwijzing vinden we in heel veel boetepsalmen.

Er zijn heel wat verwijzingen naar berouw en het belijden van zonde. In vers 6:

Ik ben krom geworden, ik ga zeer diep gebukt; de hele dag ga ik in het zwart gehuld.

PSALMEN 38:7

Dit alles was vanwege zijn zonden. In vers 8:

Ik ben bezwiken en volkomen verbrijzeld; ik schreeuw het uit vanwege het bonken van mijn hart.

PSALMEN 38:9

Daarmee geeft hij uitdrukking aan het diepe berouw dat hij over zijn zonden voelt. Ook de verzen 17 en 18 brengen dat tot uitdrukking:

Ja, ik dreig te struikelen, mijn smart staat voortdurend vóór mij. Want ik maak U mijn ongerechtigheid bekend, ik ben bekommerd vanwege mijn zonde.

PSALMEN 38:18-19

We hebben hier dus opnieuw, zoals in de meeste van deze psalmen, een verwijzing naar zijn berouw en zijn belijdenis van zijn zonde. Ten slotte vinden we wat we in bijna al deze psalmen aantreffen: een uiting van vertrouwen. Die staat in vers 15, waarnaar ik al heb verwezen.

17

David verlaten door vrienden en familie

Afgezien van deze kenmerken is er niet veel waarover ik nog iets wil zeggen. Door ze stuk voor stuk op te sommen hebben we eigenlijk bijna elk vers behandeld. Hij noemt in vers 11 nog wel iets waarover we geen opmerkingen hebben gemaakt. Daar staat:

Mijn geliefden en mijn vrienden staan afzijdig van mijn plaag, zij die nauw aan mij verwant zijn, blijven van verre staan.

PSALMEN 38:12

Dit zou in het bijzonder van toepassing zijn op David toen hij voor Absalom vluchtte. Zijn geliefden zouden zijn bijvrouwen zijn, en zij gingen niet met hem mee. Ze bleven achter. Ze waren hem niet eens trouw genoeg om met hem mee te gaan. Uiteindelijk sliepen ze zelfs met zijn zoon.

Er waren ook verscheidene vrienden van hem die overliepen en zich bij Absalom aansloten. De raadsman Achitofel was een van hen. Er zijn dus vrienden die op afstand blijven, en geliefden, en dan natuurlijk zijn familieleden. Ik geloof dat hij in het bijzonder aan Absalom dacht, zijn eigen zoon. Ze blijven allemaal ver bij hem vandaan. Ze zien hem allemaal als een verliezer. Ze zien allemaal dat zijn reputatie en zijn loopbaan ernstig zijn aangetast. Ze geloven dat dit tot de dood leidt. Daarom nemen ze afstand van hem en zullen ze hem niet langer steunen, want het zijn zeer ondernemende mensen. Ze zien dat het bergafwaarts met hem gaat. Ze denken dat het met hem gedaan is. Ze kiezen de kant van de nieuwe man, zodat ze hun voorrechten en eerbewijzen enzovoort kunnen behouden.

Maar in dit geval maakten ze de verkeerde keuze, want Absalom werd gedood en David keerde weer terug op de troon. Daardoor moesten sommigen van deze mensen behoorlijk bittere gevolgen ondervinden. Hoe dan ook, daarmee hebben we die Psalm zo grondig behandeld als voor ons mogelijk was.

18

Psalm 102: van benauwdheid naar vertrouwen

De andere soortgelijke Psalm die volgens mij uit dezelfde periode stamt, is Psalm 102. Aan het einde wordt in deze Psalm veel meer vertrouwen uitgesproken dan in de Psalm die we zojuist behandeld hebben. Hij telt zelfs veel verzen, waaronder een messiaans gedeelte dat in het Nieuwe Testament wordt aangehaald als een gedeelte dat over Christus gaat. In Psalm 32 behaalde David de overwinning en sprak hij vervolgens ook een profetie uit, namelijk het gedeelte over:

ik geef raad, mijn oog is op u.

PSALMEN 32:8

enzovoort. Ook in deze Psalm behaalt hij de overwinning. Zoals gewoonlijk begint hij met een roep om barmhartigheid, maar tegen de tijd dat hij halverwege de Psalm is gekomen, of zelfs nog niet helemaal halverwege, bij vers 12, spreekt hij vol vertrouwen over Gods overwinning. In vers 23 en de verzen daarna begint hij zelfs een profetie over de Messias Zelf uit te spreken. Dit is in veel opzichten een zeer krachtige Psalm.

De historische situatie wordt volgens mij aangeduid in vers 10. Hij zegt:

vanwege Uw gramschap en Uw grote toorn, want U hebt mij opgetild en weer neergeworpen.

PSALMEN 102:11

Hij verwijst naar het feit dat God hem eens had verheven, maar hem nu had neergeworpen. Als hij bij deze gelegenheid voor Saul vluchtte, kon hij moeilijk zeggen dat hij verheven was, want God had hem toen nog nooit op de troon gezet. Hij werd

niet vanuit een verheven positie neergeworpen. Maar als dit verwijst naar zijn vlucht voor Absalom, zou dat heel logisch zijn. Hij was verheven. God had hem koning gemaakt, maar nu leek het erop dat God hem weer ten val bracht. Vers 10 lijkt dus voor ons te bepalen om welke situatie het gaat. Ook wordt hier uitdrukkelijk naar zijn zonde verwezen en spreekt hij geen vervloekingen over zijn vijanden uit. Naar mijn mening wijst dit alles op de vlucht voor Absalom.

19

Lezing van Psalm 102

Laten we eerst de Psalm lezen.

HEERE, luister naar mijn gebed, laat mijn hulpgeroep tot U komen. Verberg Uw aangezicht niet voor mij; neig Uw oor tot mij op de dag van mijn benauwdheid; op de dag dat ik roep, verhoor mij spoedig. Want mijn dagen zijn als rook vervlogen, mijn beenderen zijn uitgebrand als een haard. Mijn hart is geslagen en verdord als gras, zodat ik vergeten heb mijn brood te eten. Mijn beenderen kleven aan mijn vlees door mijn luide zuchten. Ik lijk op een kauw in de woestijn, ik ben geworden als een steenuil te midden van de puinhopen. Ik lig wakker, ik ben geworden als een eenzame mus op het dak. Mijn vijanden honen mij de hele dag; wie tegen mij razen, gebruiken mijn naam als een vloek. Want ik eet as als brood, wat ik drink, meng ik met tranen, vanwege Uw gramschap en Uw grote toorn, want U hebt mij opgetild en weer neergeworpen. Mijn dagen zijn als een langer wordende schaduw en ik verdor als gras. Maar U, HEERE, U blijft voor eeuwig, de gedachtenis aan U van generatie op generatie. U zult opstaan, U zult Zich ontfermen over Sion, want de tijd om haar genadig te zijn, want de vastgestelde tijd is gekomen. Want Uw dienaren zijn haar stenen goedgezind en hebben medelijden met haar gruis. De heidenvolken zullen de Naam van de HEERE vrezen, alle koningen van de aarde Uw heerlijkheid, wanneer de HEERE Sion heeft opgebouwd, in Zijn heerlijkheid verschenen is, Zich gewend heeft tot het gebed van de allerarmsten, en hun gebed niet heeft veracht. Dit wordt

beschreven voor de volgende generatie. Het volk dat geschapen wordt, zal de HEERE loven. Want Hij heeft uit Zijn heilige hoogte neergezien, de HEERE heeft uit de hemel op de aarde neer gekeken, om het gekerm van de gevangenen te horen, om los te maken wie ten dode zijn opgeschreven, zodat men van de Naam van de HEERE zal vertellen te Sion en Zijn lof in Jeruzalem, wanneer de volken tezamen bijeen zullen komen, en de koninkrijken, om de HEERE te dienen. Hij heeft mijn kracht op de weg neergedrukt, mijn dagen heeft Hij verkort. Mijn God, zei ik, neem mij niet weg op de helft van mijn dagen, Uw jaren duren voort van generatie op generatie. U hebt voorheen de aarde gegrondvest, de hemel is het werk van Uw handen. Die zullen vergaan, maar Ú zult standhouden; zij alle zullen verslijten als een kleed. U zult ze verwisselen als een gewaad en zij zullen verdwijnen. Maar U blijft Dezelfde, aan Uw jaren zal geen einde komen. De kinderen van Uw dienaren zullen veilig wonen, hun nageslacht zal voor Uw aangezicht bevestigd worden.

PSALMEN 102:2-29

20

De boetvaardige eerste verzen van Psalm 102

Nu enkele opmerkingen. We zullen het eerst over de eerste elf verzen hebben, omdat vooral die eerste elf verzen een boetvaardig karakter lijken te hebben en alle andere kenmerken van de boetepsalmen vertonen. De laatste verzen, van 12 tot en met 28, spreken allemaal van groot vertrouwen. Ook dat is een van de kenmerken van de boetepsalmen: ze eindigen vol vertrouwen. Maar dit is de enige die het grootste gedeelte van de Psalm daaraan wijdt. Nee, dat neem ik terug. Psalm 32 spreekt

eigenlijk ook van begin tot eind behoorlijk veel vertrouwen uit. Maar in deze Psalm is het grootste gedeelte gewijd aan het uitspreken van vertrouwen in Gods rechtvaardige overwinning.

Laten we het eerst over de eerste elf verzen hebben. Allereerst zien we dat er, zoals

gewoonlijk, om barmhartigheid wordt geroepen:

HEERE, luister naar mijn gebed, laat mijn hulpgeroep tot U komen. Verberg Uw aangezicht niet voor mij; neig Uw oor tot mij op de dag van mijn benauwdheid; op de dag dat ik roep, verhoor mij spoedig. Want mijn dagen zijn als rook vervlogen, mijn beenderen zijn uitgebrand als een haard. Mijn hart is geslagen en verdord als gras, zodat ik vergeten heb mijn brood te eten. Mijn beenderen kleven aan mijn vlees door mijn luide zuchten. Ik lijk op een kauw in de woestijn, ik ben geworden als een steenuil te midden van de puinhopen. Ik lig wakker, ik ben geworden als een eenzame mus op het dak. Mijn vijanden honen mij de hele dag; wie tegen mij razen, gebruiken mijn naam als een vloek. Want ik eet as als brood, wat ik drink, meng ik met tranen, vanwege Uw gramschap en Uw grote toorn, want U hebt mij opgetild en weer neergeworpen. Mijn dagen zijn als een langer wordende schaduw en ik verdor als gras. Maar U, HEERE, U blijft voor eeuwig, de gedachtenis aan U van generatie op generatie. U zult opstaan, U zult Zich ontfermen over Sion, want de tijd om haar genadig te zijn, want de vastgestelde tijd is gekomen. Want Uw dienaren zijn haar stenen goedgezind en hebben medelijden met haar gruis. De heidenvolken zullen de Naam van de HEERE vrezen, alle koningen van de aarde Uw heerlijkheid, wanneer de HEERE Sion heeft opgebouwd, in Zijn heerlijkheid verschenen is, Zich gewend heeft tot het gebed van de allerarmsten, en hun gebed niet heeft veracht. Dit wordt beschreven voor de volgende generatie. Het volk dat geschapen wordt, zal de HEERE loven. Want Hij heeft uit Zijn heilige hoogte neergezien, de HEERE heeft uit de hemel op de aarde neer

gekeken, om het gekerm van de gevangenen te horen, om los te maken wie ten dode zijn opgeschreven, zodat men van de Naam van de HEERE zal vertellen te Sion en Zijn lof in Jeruzalem, wanneer de volken tezamen bijeen zullen komen, en de koninkrijken, om de HEERE te dienen. Hij heeft mijn kracht op de weg neergedrukt, mijn dagen heeft Hij verkort. Mijn God, zei ik, neem mij niet weg op de helft van mijn dagen, Uw jaren duren voort van generatie op generatie. U hebt voorheen de aarde gegrondvest, de hemel is het werk van Uw handen. Die zullen vergaan, maar Ú zult standhouden; zij alle zullen verslijten als een kleed. U zult ze verwisselen als een gewaad en zij zullen verdwijnen. Maar U blijft Dezelfde, aan Uw jaren zal geen einde komen. De kinderen van Uw dienaren zullen veilig wonen, hun nageslacht zal voor Uw aangezicht bevestigd worden.

PSALMEN 102:2-29

21

Verzwakking, moedeloosheid en gebrek aan eetlust

Dan krijgen we de kenmerkende verwijzing naar lichamelijke problemen, waarbij opnieuw de toestand van de beenderen wordt benadrukt. In de verzen 3 tot en met 5 staat:

Mijn dagen vervlieden als rook en mijn botten branden als een vuur; mijn hart is gebroken en verdord als gras, waardoor ik vergeet te eten; door mijn luide gekreun steken mijn botten door mijn huid.

De verwijzing daar naar zijn brandende beenderen, of naar beenderen die in de haard verbrand zijn, zou kunnen betekenen dat ze broos lijken, zoals beenderen die werkelijk verbrand zijn: 'Ik voel me gewoon zo zwak en zo broos.' Vooral wanneer hij

in vers 4 zegt:

Mijn hart is gebroken en verdord als gras.

doelt hij waarschijnlijk op zijn moed. Hij heeft geen moed meer. Hij heeft geen geestkracht meer. Hij heeft het eenvoudig opgegeven. Daardoor heeft hij geen eetlust. Hij heeft zijn moed verloren. Hij heeft zijn wil om te leven verloren. Daarom vergeet hij zijn brood te eten. Hij zegt:

En door mijn luide gekreun steken mijn botten door mijn huid.

wat waarschijnlijk betekent dat ze door zijn huid heen uitsteken, zoals bij iemand die al enige tijd niet heeft gegeten. Zijn huid gaat strakker om hem heen zitten en zijn ribben worden zichtbaar. Dat is dus zeer waarschijnlijk waar hij hier op doelt. Hij heeft zijn eetlust verloren. Hij heeft zijn wil om te leven verloren. Daardoor is hij lichamelijk verzwakt, en het bewijs daarvan wordt daar genoemd.

22

Eenzaamheid, as en diep berouw

Voordat hij over zijn vijanden spreekt, heeft hij het in de verzen 6 en 7 over zijn eenzaamheid. Hij zegt dat hij is als een pelikaan in de woestijn, als een uil in de wildernis. Met andere woorden, hij is als een solitair dier dat alleen in de woestijn leeft, geen sociaal dier. De betekenis wordt ook verwoord in vers 7:

Ik lig wakker en ben als een mus die alleen op het dak zit.

Ik ben door iedereen verlaten, net zoals hij in de vorige Psalm, Psalm 38, zei:

Mijn geliefden en mijn vrienden staan afzijdig van mijn plaag, zij die nauw aan mij verwant zijn, blijven van verre staan.

PSALMEN 38:12

Hij brengt hier dus dezelfde gedachte tot uitdrukking.

Wanneer hij in vers 9 zegt:

Want ik eet as als brood, wat ik drink, meng ik met tranen,

PSALMEN 102:10

spreekt hij dichterlijk, niet letterlijk. Hij heeft geen as gegeten. Wanneer iemand zich bekeerde, trok hij gewoonlijk een rouwgewaad aan. Hij trok een rouwgewaad aan en ging in de as zitten, zoals in de tijd van het Oude Testament vaak werd gedaan. In feite

zegt hij: 'Ik heb niet alleen in de as gezeten; ik heb die praktisch opgegeten. Het is alsof ik meer contact heb gehad met as dan met voedsel dat mij in leven moest houden. Zo diep heb ik berouw gehad.' Met andere woorden:

HEERE, luister naar mijn gebed, laat mijn hulpgeroep tot U komen. Verberg Uw aangezicht niet voor mij; neig Uw oor tot mij op de dag van mijn benauwdheid; op de dag dat ik roep, verhoor mij spoedig. Want mijn dagen zijn als rook vervlogen, mijn beenderen zijn uitgebrand als een haard. Mijn hart is geslagen en verdord als gras, zodat ik vergeten heb mijn brood te eten. Mijn beenderen kleven aan mijn vlees door mijn luide zuchten. Ik lijk op een kauw in de woestijn, ik ben geworden als een steenuil te midden van de puinhopen. Ik lig wakker, ik ben geworden als een eenzame mus op het dak. Mijn vijanden honen mij de hele dag; wie tegen mij razen, gebruiken mijn naam als een vloek. Want ik eet as als brood, wat ik drink, meng ik met tranen, vanwege Uw gramschap en Uw grote toorn, want U hebt mij opgetild en weer neergeworpen. Mijn dagen zijn als een langer wordende schaduw en ik verdor als gras. Maar U, HEERE, U blijft voor eeuwig, de gedachtenis aan U van generatie op generatie. U zult opstaan, U zult Zich ontfermen over Sion, want de tijd om haar genadig te zijn, want de vastgestelde tijd is gekomen. Want Uw dienaren zijn haar stenen goedgezind en hebben medelijden met haar gruis. De heidenvolken zullen de Naam van de HEERE vrezen, alle koningen van de aarde Uw heerlijkheid, wanneer de HEERE Sion heeft opgebouwd, in Zijn heerlijkheid verschenen is, Zich gewend heeft tot het gebed van de allerarmsten, en hun gebed niet heeft veracht. Dit wordt beschreven voor de volgende generatie. Het volk dat geschapen

wordt, zal de HEERE loven. Want Hij heeft uit Zijn heilige hoogte neergezien, de HEERE heeft uit de hemel op de aarde neer gekeken, om het gekerm van de gevangenen te horen, om los te maken wie ten dode zijn opgeschreven, zodat men van de Naam van de HEERE zal vertellen te Sion en Zijn lof in Jeruzalem, wanneer de volken tezamen bijeen zullen komen, en de koninkrijken, om de HEERE te dienen. Hij heeft mijn kracht op de weg neergedrukt, mijn dagen heeft Hij verkort. Mijn God, zei ik, neem mij niet weg op de helft van mijn dagen, Uw jaren duren voort van generatie op generatie. U hebt voorheen de aarde gegrondvest, de hemel is het werk van Uw handen. Die zullen vergaan, maar Ú zult standhouden; zij alle zullen verslijten als een kleed. U zult ze verwisselen als een gewaad en zij zullen verdwijnen. Maar U blijft Dezelfde, aan Uw jaren zal geen einde komen. De kinderen van Uw dienaren zullen veilig wonen, hun nageslacht zal voor Uw aangezicht bevestigd worden.

PSALMEN 102:2-29

23

Gods eeuwigheid en herstel voor Sion

Hij spreekt hier dus over zijn berouw over zijn zonde, wat ook in de andere boetepsalmen voorkomt.

Maar dan, na nog enkele woorden, komt hij bij vers 12, waarin een enorm vertrouwen tot uitdrukking komt. Dit vers maakt deel uit van een messiaanse passage. In vers 12 zegt hij:

Maar U, Heer, blijft voor altijd bestaan.

Hij heeft zojuist in vers 11 gezegd:

Mijn dagen zijn als een schaduw die steeds langer wordt.

Met andere woorden, ze lopen ten einde, zoals de schaduw laat op de dag, wanneer de zon ondergaat. De schaduw strekt zich uit in de verte en neemt af. Dat betekent natuurlijk dat hij op het punt staat te verdwijnen, want wanneer de zon achter de horizon zakt, zie je de schaduw helemaal niet meer. Hij zegt: 'Zo zijn mijn dagen. Ik zal niet lang leven. Ik ben sterfelijk. Ik ben verdord als het gras.'

Maar in tegenstelling daarmee leeft God voor eeuwig. In vers 12 en de daaropvolgende verzen lijkt hij te zeggen dat hij niet zeker wist of hij hier levend uit zou komen. Vooral in de verzen 25 tot en met 27 benadrukt hij dat God eeuwig is en niet verandert. Maar hij wist dat God hem en zijn vijanden zou overleven en dat God uiteindelijk het laatste woord zou hebben. Uiteindelijk zou God toch goeddoen aan Sion, oftewel Jeruzalem. Hij was er heel zeker van dat Sion in betere handen was als hij het in handen had dan wanneer Absalom het in handen had. Maar hij wist op dat moment niet of hij het zou verliezen en Absalom het een tijdlang in handen zou krijgen. Hoe dan ook, hij wist dat God, omdat Hij iedereen overleeft, uiteindelijk Zijn wil zou volbrengen in Sion, in Jeruzalem. De dingen zouden worden zoals ze behoren te zijn. Ik geloof dus dat dit is wat hij hier tot uitdrukking brengt.

Hij zegt:

Maar U, Heer, blijft voor altijd bestaan en elke generatie zal zich U herinneren; U zult opstaan en medelijden hebben met Sion, want het is tijd om haar genadig te zijn, het vastgestelde moment is gekomen; Uw dienaren houden van haar stenen en zelfs haar stof is hun dierbaar.

Dat wil zeggen: het is een heilige stad, en daarom houden degenen die God liefhebben ook van die stad. Het is alsof ze zelfs het stof van de stad en de stenen waaruit ze is gebouwd in ere houden. Die zijn bijzonder voor hen. Vooral toen de Joden naar Babylon waren weggevoerd, verlangden ze ernaar die stenen en dat stof weer te zien.

Hij zegt:

Dan zullen de volken ontzag hebben voor de naam van de Heer en alle koningen op aarde voor Uw glorie; wanneer de Heer Sion weer opbouwt, zal Hij in Zijn glorie verschijnen.

Het is niet duidelijk wat David bedoelde, maar het lijkt wel duidelijk wat de Heilige Geest hier zegt: het verschijnen van God in Zijn heerlijkheid vindt plaats bij de wederkomst van Christus. Het lijkt erop dat geen andere gebeurtenis in de geschiedenis of de toekomst zo treffend kan worden omschreven als het verschijnen van God in Zijn heerlijkheid bij de wederkomst van Christus.

24

De wederkomst en de opbouw van Sion

De wederkomst van Christus wordt geplaatst in de tijd waarin God Sion opbouwt. Velen menen dat hier een profetie staat over het herstel van het volk Israël, het letterlijke, fysieke Sion. Mensen keren terug naar Israël, bevolken het opnieuw

en bouwen het weer op. Het wordt een industriële en agrarische natie. Volgens hen bouwt God zo Sion op, en is dit een teken dat Hij spoedig in Zijn heerlijkheid zal komen:

HEERE, luister naar mijn gebed, laat mijn hulpgeroep tot U komen. Verberg Uw aangezicht niet voor mij; neig Uw oor tot mij op de dag van mijn benauwdheid; op de dag dat ik roep, verhoor mij spoedig. Want mijn dagen zijn als rook vervlogen, mijn beenderen zijn uitgebrand als een haard. Mijn hart is geslagen en verdord als gras, zodat ik vergeten heb mijn brood te eten. Mijn beenderen kleven aan mijn vlees door mijn luide zuchten. Ik lijk op een kauw in de woestijn, ik ben geworden als een steenuil te midden van de puinhopen. Ik lig wakker, ik ben geworden als een eenzame mus op het dak. Mijn vijanden honen mij de hele dag; wie tegen mij razen, gebruiken mijn naam als een vloek. Want ik eet as als brood, wat ik drink, meng ik met tranen, vanwege Uw gramschap en Uw grote toorn, want U hebt mij opgetild en weer neergeworpen. Mijn dagen zijn als een langer wordende schaduw en ik verdor als gras. Maar U, HEERE, U blijft voor eeuwig, de gedachtenis aan U van generatie op generatie. U zult opstaan, U zult Zich ontfermen over Sion, want de tijd om haar genadig te zijn, want de vastgestelde tijd is gekomen. Want Uw dienaren zijn haar stenen goedgezind en hebben medelijden met haar gruis. De heidenvolken zullen de Naam van de HEERE vrezen, alle koningen van de aarde Uw heerlijkheid, wanneer de HEERE Sion heeft opgebouwd, in Zijn heerlijkheid verschenen is, Zich gewend heeft tot het gebed van de allerarmsten, en hun gebed niet heeft veracht. Dit wordt beschreven voor de volgende generatie. Het volk dat geschapen

wordt, zal de HEERE loven. Want Hij heeft uit Zijn heilige hoogte neergezien, de HEERE heeft uit de hemel op de aarde neer gekeken, om het gekerm van de gevangenen te horen, om los te maken wie ten dode zijn opgeschreven, zodat men van de Naam van de HEERE zal vertellen te Sion en Zijn lof in Jeruzalem, wanneer de volken tezamen bijeen zullen komen, en de koninkrijken, om de HEERE te dienen. Hij heeft mijn kracht op de weg neergedrukt, mijn dagen heeft Hij verkort. Mijn God, zei ik, neem mij niet weg op de helft van mijn dagen, Uw jaren duren voort van generatie op generatie. U hebt voorheen de aarde gegrondvest, de hemel is het werk van Uw handen. Die zullen vergaan, maar Ú zult standhouden; zij alle zullen verslijten als een kleed. U zult ze verwisselen als een gewaad en zij zullen verdwijnen. Maar U blijft Dezelfde, aan Uw jaren zal geen einde komen. De kinderen van Uw dienaren zullen veilig wonen, hun nageslacht zal voor Uw aangezicht bevestigd worden.

PSALMEN 102:2-29

25

Sion als beeld van de gemeente

Maar persoonlijk geloof ik dat Sion hier niet verwijst naar het natuurlijke Israël. In Davids gedachten was dat misschien wel zo. Maar David wist niet dat er een tijd zou komen waarin Jezus zou komen en tegen de Joden zou zeggen:

Daarom zeg Ik u dat het Koninkrijk van God van u weggenomen zal worden en aan een volk gegeven dat de vruchten ervan voortbrengt.

MATTHEÛS 21:43

en dat de voorrechten van Israël zouden overgaan op een geestelijke gemeenschap, het geestelijke Israël. Die bestaat uit het overblijfsel van gelovige Joden en uit heidenen die op grond van hetzelfde geloof toetreden en deel van die gemeenschap worden.

Zoals ik eerder heb gezegd, wordt Sion in het Nieuwe Testament, in Hebrreeën 12:22, dus gebruikt als aanduiding voor de gemeente. Verder hebben we in Galaten 4 de allegorie van het Jeruzalem dat nu is en het Jeruzalem dat boven is. Paulus zegt dat het Jeruzalem dat boven is de moeder van ons allen is. Dat is de gemeente, het nieuwe Jeruzalem, het hemelse Jeruzalem, dat blijvend is. Het Jeruzalem dat nu is, waarvan Paulus zegt dat het met zijn kinderen in slavernij is, is daarentegen het Jeruzalem dat in het jaar 70 na Christus door Titus en de Romeinse legers werd verwoest. Het blijvende Jeruzalem is dus de gemeente. Ik geloof dat het Sion waarin de profetieën vervuld zullen worden, de gemeente is.

Sommigen zullen het daar niet mee eens zijn, en dat is prima. Maar volgens mij worden we door het Nieuwe Testament ertoe gebracht dit te zien als een profetie over de opbouw van de gemeente. Het gaat niet om het moment waarop God het volk Israël weer opbouwt, maar om het moment waarop Hij Zijn gemeente opbouwt. Paulus zei zeer vergelijkbare dingen: dat de wederkomst van Christus voorafgegaan zou worden door de opbouw van het lichaam van Christus. In Efeze 4 zei hij:

God gaf sommigen als apostelen, anderen als profeten, evangelisten, herders en leraars, om de heiligen toe te rusten voor het werk van de bediening en voor de opbouw van het lichaam van Christus, totdat wij allen komen tot de eenheid van het geloof en van de kennis van de Zoon van God, tot volwassenheid en tot de volle maat van de gestalte van Christus.

EFEZE 4

Dat wil zeggen dat God actief aan het werk is in de gemeente, totdat de gemeente zo is opgebouwd dat zij de volle maat van de gestalte van Christus bereikt. Het is de gemeente die God opbouwt. De opbouw en de eenwording van het lichaam van Christus zijn het teken dat God op het punt staat in Zijn heerlijkheid te verschijnen. Het is niet de opbouw van het volk Israël, althans voor zover ik de Schriften begrijp.

26

God hoort de armen en schept een nieuw volk

Hij zegt dus:

Wanneer de Heer Sion weer opbouwt, zal Hij in zijn glorie verschijnen; Hij zal luisteren naar het gebed van de berooiden en hun gebed niet verachten.

Hij denkt dat dit een algemene regel is: dat God naar de armen, de behoeftigen, zal luisteren wanneer zij bidden. Maar ongetwijfeld denkt hij in het bijzonder aan zijn eigen situatie. Hij is nu arm. Hij was koning, maar nu heeft hij niets. Toch bidt hij, en hij is er volkomen van overtuigd dat God hem zelfs in zijn behoeftige toestand zal horen.

Er staat:

Dit zal worden opgeschreven voor een toekomstige generatie, zodat een volk dat nog geboren moet worden de Heer zal prijzen.

Dit bevestigt voor mij opnieuw dat Sion in vers 16 naar de gemeente verwijst en niet naar Israël. Er staat namelijk dat dit niet geschreven is voor het toenmalige volk Israël, maar voor die generatie die in de toekomst zal komen, het volk dat geschapen zal worden, en dat is de gemeente.

Wat is de gemeente?

Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilig volk, een volk dat God Zich tot Zijn eigendom maakte; opdat u de deugden zou verkondigen van Hem Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht,

1 PETRUS 2:9

opdat wij Zijn lof zouden verkondigen, volgens 1 Petrus 2:9. 1 Petrus 2:9 en 10 vertellen ons dat wij een uitverkoren geslacht zijn. Dat wil zeggen dat de gemeente een heilige natie, een koninklijk priesterschap en een bijzonder volk is. Hier in vers 18 staat dat dit geschreven is voor dat geslacht dat nog moet komen en voor het volk dat geschapen zal worden. Dat volk was de gemeente. Dat geslacht is de gemeente.

Het kan geen verwijzing naar de natuurlijke Joden zijn, want zij waren al een volk. Zij verwachtten niet dat zij nog geschapen zouden worden. Dit is een volk dat in de toekomst geschapen zal worden, zegt David: een nieuwe eenheid, een nieuw volk. Voor zover ik de Schriften begrijp, kan dat alleen naar de gemeente verwijzen. Dit hele gedeelte heeft dus meer te maken met de gemeente dan met het natuurlijke Israël.

Dan staat er:

Want Hij heeft uit Zijn heilige hoogte neergezien, de HEERE heeft uit de hemel op de aarde neer gekeken, om het gekerm van de gevangenen te horen, om los te maken wie ten dode zijn opgeschreven, zodat men van de Naam van de HEERE zal vertellen te Sion en Zijn lof in Jeruzalem, wanneer de volken tezamen bijeen zullen komen, en de koninkrijken, om de HEERE te dienen.

PSALMEN 102:20-23

27

De Messias in Psalm 102 en Hebreëën

Dit gedeelte, vers 23 tot en met 27, is messiaans. Bij vers 23 en 24 is dat niet zo duidelijk, maar vers 25, 26 en 27 worden aangehaald in Hebreëën 1, vers 10 tot en met 12. Daar staat dat die woorden tot de Messias worden gesproken.

Zoals het in onze King James Version staat, klinkt het niet alsof God hier tot de Messias spreekt. Het lijkt erop dat David tot God spreekt, want David lijkt te zeggen:

Hij heeft mijn kracht op de weg neergedrukt, mijn dagen heeft
Hij verkort.

PSALMEN 102:24

Met andere woorden, God verkort mijn leven.

HEERE, luister naar mijn gebed, laat mijn hulpgeroep tot U komen. Verberg Uw aangezicht niet voor mij; neig Uw oor tot mij op de dag van mijn benauwdheid; op de dag dat ik roep, verhoor mij spoedig. Want mijn dagen zijn als rook vervlogen, mijn beenderen zijn uitgebrand als een haard. Mijn hart is geslagen en verdord als gras, zodat ik vergeten heb mijn brood te eten. Mijn beenderen kleven aan mijn vlees door mijn luide zuchten. Ik lijk op een kauw in de woestijn, ik ben geworden als een steenuil te midden van de puinhopen. Ik lig wakker, ik ben geworden als een eenzame mus op het dak. Mijn vijanden honen mij de hele dag; wie tegen mij razen, gebruiken mijn naam als een vloek. Want ik eet as als brood, wat ik drink, meng ik met tranen, vanwege Uw gramschap en Uw grote toorn, want U hebt mij opgetild en weer neergeworpen. Mijn dagen zijn als een langer wordende schaduw en ik verdor als gras. Maar U, HEERE, U blijft voor eeuwig, de gedachtenis aan U van generatie op generatie. U zult opstaan, U zult Zich ontfermen over Sion, want de tijd om haar genadig te zijn, want de vastgestelde tijd is gekomen. Want Uw dienaren zijn haar stenen goedgezind en hebben medelijden met haar gruis. De heidenvolken zullen de Naam van de HEERE vrezen, alle koningen van de aarde Uw heerlijkheid, wanneer de HEERE Sion heeft opgebouwd, in Zijn heerlijkheid verschenen is, Zich gewend heeft tot het gebed van de allerarmsten, en hun gebed niet heeft veracht. Dit wordt beschreven voor de volgende generatie. Het volk dat geschapen wordt, zal de HEERE loven. Want Hij heeft uit Zijn heilige hoogte neergezien, de HEERE heeft uit de hemel op de aarde neer

gekeken, om het gekerm van de gevangenen te horen, om los te maken wie ten dode zijn opgeschreven, zodat men van de Naam van de HEERE zal vertellen te Sion en Zijn lof in Jeruzalem, wanneer de volken tezamen bijeen zullen komen, en de koninkrijken, om de HEERE te dienen. Hij heeft mijn kracht op de weg neergedrukt, mijn dagen heeft Hij verkort. Mijn God, zei ik, neem mij niet weg op de helft van mijn dagen, Uw jaren duren voort van generatie op generatie. U hebt voorheen de aarde gegrondvest, de hemel is het werk van Uw handen. Die zullen vergaan, maar Ú zult standhouden; zij alle zullen verslijten als een kleet. U zult ze verwisselen als een gewaad en zij zullen verdwijnen. Maar U blijft Dezelfde, aan Uw jaren zal geen einde komen. De kinderen van Uw dienaren zullen veilig wonen, hun nageslacht zal voor Uw aangezicht bevestigd worden.

PSALMEN 102:2-29

Het klinkt alsof David hier tot God spreekt en zegt:

Laat me niet halverwege mijn leven sterven.

Laat mij een heel lang leven leiden, want U blijft door alle generaties heen bestaan.
Daarna staat er:

Lang geleden hebt U de aarde gegrondvest.

enzovoort. En toch worden vers 25 en 27, zoals ze in het Nieuwe Testament worden aangehaald, uit de Septuaginta aangehaald. Onze King James Version is hier vertaald vanuit de Masoretische tekst, oftewel de Hebreeuwse tekst, en niet vanuit de Septuaginta. Er is een verschil tussen het Hebreeuws en de Septuaginta, de oude Griekse vertaling. De schrijvers van het Nieuwe Testament gebruikten het Grieks en haalden dat aan.

28

Hebreeuwse tekst en Septuaginta vergeleken

Ik zal je laten zien hoe vers 23 en 24 in de Griekse tekst, in de Septuaginta, luiden. Het is heel anders en niet zo gemakkelijk te begrijpen. Maar één punt dat uit de Septuaginta naar voren zal komen, is dat David hier niet tot God spreekt. God spreekt hier tot de Messias. Dat is het enige punt dat in deze weergave van vers 23 en 24 in de Septuaginta gemakkelijk te herkennen is. Er staat:

Hij antwoordde hem toen zijn kracht afnam: vertel me hoe weinig dagen ik nog heb; neem me niet halverwege mijn leven weg; Uw jaren duren generatie na generatie voort; lang geleden hebt U de aarde gegrondvest.

enzovoort.

Het is moeilijk om precies te weten wat dat gedeelte in de Septuaginta betekent. In het Hebreeuws is het veel gemakkelijker te begrijpen. Als we het zouden opvatten als David die tot God spreekt, zou het eerlijk gezegd veel meer betekenis hebben. Maar aangezien de schrijvers van het Nieuwe Testament de Septuaginta aanhaalden, probeerden zij aan de hand van de Septuaginta een punt duidelijk te maken. De Septuaginta begint dat gedeelte in feite als volgt. Ik lees het nog een keer:

Hij antwoordde hem.

dat wil zeggen, God antwoordde de psalmist of de Messias, een van beiden.

Hij heeft mijn kracht op de weg neergedrukt, mijn dagen heeft Hij verkort. Mijn God, zei ik, neem mij niet weg op de helft van mijn dagen, Uw jaren duren voort van generatie op generatie. U hebt voorheen de aarde gegrondvest, de hemel is het werk van Uw handen.

PSALMEN 102:24-26

enzovoort. Een deel van wat Hij hem antwoordde, was:

HEERE, luister naar mijn gebed, laat mijn hulpgeroep tot U komen. Verberg Uw aangezicht niet voor mij; neig Uw oor tot mij op de dag van mijn benauwdheid; op de dag dat ik roep, verhoor mij spoedig. Want mijn dagen zijn als rook vervlogen, mijn beenderen zijn uitgebrand als een haard. Mijn hart is geslagen en verdord als gras, zodat ik vergeten heb mijn brood te eten. Mijn beenderen kleven aan mijn vlees door mijn luide zuchten. Ik lijk op een kauw in de woestijn, ik ben geworden als een steenuil te midden van de puinhopen. Ik lig wakker, ik ben geworden als een eenzame mus op het dak. Mijn vijanden honen mij de hele dag; wie tegen mij razen, gebruiken mijn naam als een vloek. Want ik eet as als brood, wat ik drink, meng ik met tranen, vanwege Uw gramschap en Uw grote toorn, want U hebt mij opgetild en weer neergeworpen. Mijn dagen zijn als een langer wordende schaduw en ik verdor als gras. Maar U, HEERE, U blijft voor eeuwig, de gedachtenis aan U van generatie op generatie. U zult opstaan, U zult Zich ontfermen over Sion, want de tijd om haar genadig te zijn, want de vastgestelde tijd is gekomen. Want Uw dienaren zijn haar stenen goedgezind en hebben medelijden met haar gruis. De heidenvolken zullen de Naam van de HEERE vrezen, alle koningen van de aarde Uw heerlijkheid, wanneer de HEERE Sion heeft opgebouwd, in Zijn heerlijkheid verschenen is, Zich gewend heeft tot het gebed van de allerarmsten, en hun gebed niet heeft veracht. Dit wordt beschreven voor de volgende generatie. Het volk dat geschapen wordt, zal de HEERE loven. Want Hij heeft uit Zijn heilige hoogte neergezien, de HEERE heeft uit de hemel op de aarde neer

gekeken, om het gekerm van de gevangenen te horen, om los te maken wie ten dode zijn opgeschreven, zodat men van de Naam van de HEERE zal vertellen te Sion en Zijn lof in Jeruzalem, wanneer de volken tezamen bijeen zullen komen, en de koninkrijken, om de HEERE te dienen. Hij heeft mijn kracht op de weg neergedrukt, mijn dagen heeft Hij verkort. Mijn God, zei ik, neem mij niet weg op de helft van mijn dagen, Uw jaren duren voort van generatie op generatie. U hebt voorheen de aarde gegrondvest, de hemel is het werk van Uw handen. Die zullen vergaan, maar Ú zult standhouden; zij alle zullen verslijten als een kleet. U zult ze verwisselen als een gewaad en zij zullen verdwijnen. Maar U blijft Dezelfde, aan Uw jaren zal geen einde komen. De kinderen van Uw dienaren zullen veilig wonen, hun nageslacht zal voor Uw aangezicht bevestigd worden.

PSALMEN 102:2-29

enzovoort.

29

De onveranderlijke Christus

Met andere woorden, hoe verwarrend die twee verzen in de Septuaginta ook zijn, ze maken één punt heel duidelijk. Dat hele gedeelte vanaf vers 23 is niet David die tot God spreekt, maar God die de psalmist antwoordt, of de Messias antwoordt, als de psalmist hier de plaats van de Messias inneemt. En dat doet hij kennelijk volgens Hebreeën 1:10-12.

Vervolgens hebben we in Hebreeën het citaat uit vers 25 tot en met 27, waarin de schepping van de wereld en een eeuwig, onveranderlijk bestaan aan Jezus worden toegeschreven. We hebben die verzen al gelezen. Ik zal ze niet opnieuw lezen, maar in

wezen staat er dat alle geschapen dingen die Jezus heeft gemaakt, zullen vergaan, maar dat Hij nooit zal veranderen. Hij zegt in vers 27:

Maar U blijft Dezelfde.

Dit vormt waarschijnlijk de aanleiding voor die andere uitspraak in het boek Hebreeën:

Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en tot in eeuwigheid.

HEBREEËN 13:8

in Hebreeën 13:8. Hij verandert niet. Hij is Dezelfde. Hebreeën 13:8:

Jezus Christus blijft dezelfde, gisteren, vandaag en voor altijd.

komt ongetwijfeld uit ditzelfde gedeelte voort.

Dan luiden de laatste woorden:

Uw kinderen, de kinderen van Uw dienaren, zullen blijven bestaan en hun nakomelingen zullen veilig voor mij leven.

30

De gemeente als kinderen van de Messias

Opnieuw geloof ik dat dit een verwijzing is naar de gemeente, naar degenen die met de Messias verbonden zijn. Dat zij met de Messias verbonden zijn, blijkt uit het feit dat Hij

tot de Messias spreekt en zegt:

HEERE, luister naar mijn gebed, laat mijn hulpgeroep tot U komen. Verberg Uw aangezicht niet voor mij; neig Uw oor tot mij op de dag van mijn benauwdheid; op de dag dat ik roep, verhoor mij spoedig. Want mijn dagen zijn als rook vervlogen, mijn beenderen zijn uitgebrand als een haard. Mijn hart is geslagen en verdord als gras, zodat ik vergeten heb mijn brood te eten. Mijn beenderen kleven aan mijn vlees door mijn luide zuchten. Ik lijk op een kauw in de woestijn, ik ben geworden als een steenuil te midden van de puinhopen. Ik lig wakker, ik ben geworden als een eenzame mus op het dak. Mijn vijanden honen mij de hele dag; wie tegen mij razen, gebruiken mijn naam als een vloek. Want ik eet as als brood, wat ik drink, meng ik met tranen, vanwege Uw gramschap en Uw grote toorn, want U hebt mij opgetild en weer neergeworpen. Mijn dagen zijn als een langer wordende schaduw en ik verdor als gras. Maar U, HEERE, U blijft voor eeuwig, de gedachtenis aan U van generatie op generatie. U zult opstaan, U zult Zich ontfermen over Sion, want de tijd om haar genadig te zijn, want de vastgestelde tijd is gekomen. Want Uw dienaren zijn haar stenen goedgezind en hebben medelijden met haar gruis. De heidenvolken zullen de Naam van de HEERE vrezen, alle koningen van de aarde Uw heerlijkheid, wanneer de HEERE Sion heeft opgebouwd, in Zijn heerlijkheid verschenen is, Zich gewend heeft tot het gebed van de allerarmsten, en hun gebed niet heeft veracht. Dit wordt beschreven voor de volgende generatie. Het volk dat geschapen wordt, zal de HEERE loven. Want Hij heeft uit Zijn heilige hoogte neergezien, de HEERE heeft uit de hemel op de aarde neer

gekeken, om het gekerm van de gevangenen te horen, om los te maken wie ten dode zijn opgeschreven, zodat men van de Naam van de HEERE zal vertellen te Sion en Zijn lof in Jeruzalem, wanneer de volken tezamen bijeen zullen komen, en de koninkrijken, om de HEERE te dienen. Hij heeft mijn kracht op de weg neergedrukt, mijn dagen heeft Hij verkort. Mijn God, zei ik, neem mij niet weg op de helft van mijn dagen, Uw jaren duren voort van generatie op generatie. U hebt voorheen de aarde gegrondvest, de hemel is het werk van Uw handen. Die zullen vergaan, maar Ú zult standhouden; zij alle zullen verslijten als een kleet. U zult ze verwisselen als een gewaad en zij zullen verdwijnen. Maar U blijft Dezelfde, aan Uw jaren zal geen einde komen. De kinderen van Uw dienaren zullen veilig wonen, hun nageslacht zal voor Uw aangezicht bevestigd worden.

PSALMEN 102:2-29

Hij spreekt tot de Messias, tot Jezus, en zegt:

De kinderen van Uw dienaren.

Dat is de gemeente. We zouden dat beslist niet als Israël kunnen opvatten, want Israël is tegenwoordig niet in dienst van Christus. Zij volgen Christus niet. Zij willen Hem zelfs helemaal niet erkennen.

Zo kunnen we in dit laatste gedeelte, vanaf vers 12 tot het einde, een interessante profetie zien over de gemeente en over de Messias Zelf. Die heeft voor mij enkele zeer interessante kenmerken.

31

Psalm 130 als nationale boetepsalm

De laatste boetepsalm kunnen we vrij snel behandelen. Hij is heel kort. Hij heeft niet veel unieke kenmerken die speciaal commentaar vereisen. Het is Psalm 130. Hij telt maar acht verzen. Hij onderscheidt zich wel van de andere doordat hij volgens mij verwijst naar nationale bekering. Alle psalmen die we tot nu toe hebben gezien, gingen daarentegen over David die zich bekeerde of om de een of andere reden om barmhartigheid riep: omdat hij met Bathseba had gezondigd, omdat hij voor Saul op de vlucht was en zeker wilde weten dat zijn geweten zuiver was, zodat hij erop kon vertrouwen dat God hem zou redden, of omdat hij voor Absalom vluchtte en diep doordrongen was van de schuld van zijn eerdere zonde met Bathseba. Dat waren volgens mij de achtergronden van de vorige boetepsalmen.

Hier hebben we een heel andere psalm. Volgens sommige handschriften is ook dit een psalm van David, al staat dat niet in onze King James. In de mijne staat het in elk geval niet. Psalm 130 is een van de vijftien Liederen van de opgangen, en we zullen het er een andere keer over hebben wat die zijn. Laat ik de psalm voorlezen en er een paar opmerkingen over maken.

Uit de diepten roep ik tot U, o HEERE; Heere, hoor naar mijn stem. Laat Uw oren opmerkzaam zijn op mijn luide smeekbeden. Als U, HEERE, op de ongerechtigheden let, Heere, wie zal staande blijven? Maar bij U is vergeving, opdat U gevreesd wordt. Ik verwacht de HEERE, mijn ziel verwacht Hem en ik hoop op Zijn woord. Mijn ziel wacht op de Heere, meer dan wachters op de morgen, wachters op de morgen. Laat Israël hopen op de HEERE, want bij de HEERE is goedertierenheid en bij Hem is veel verlossing. Ja, Hij zal Israël verlossen van al zijn ongerechtigheden.

PSALMEN 130:1-8

We kunnen dus zien dat hier om nationale barmhartigheid wordt gevraagd, barmhartigheid voor Israël, niet voor David persoonlijk.

Laat Israël op de HEERE hopen, want bij de HEERE is goedertierenheid. Hij zal Israël verlossen van al zijn ongerechtigheden.

PSALMEN 130:7-8

Het is dus een lied van nationale bekering.

Opnieuw hebben we in de eerste twee verzen de kenmerkende roep om barmhartigheid:

Heere, hoor naar mijn stem. Laat Uw oren opmerkzaam zijn op mijn luide smeekbeden. Als U, HEERE, op de ongerechtigheden let, Heere, wie zal staande blijven?

PSALMEN 130:2-3

Dit is het gebruikelijke begin van de boetepsalmen.

We hebben een belijdenis die er indirect uit blijkt. Er is geen rechtstreekse belijdenis van zonde, geen specifiek geval waarin hij zegt:

Ik zal mijn zonde bekennen.

of:

Ik heb gezondigd.

of iets dergelijks. Maar uit de verzen 3 en 4 blijkt indirect dat het om zonde gaat, want hij zegt:

Maar bij U is vergeving, opdat U gevreesd wordt. Ik verwacht de HEERE, mijn ziel verwacht Hem en ik hoop op Zijn woord.

PSALMEN 130:4-5

Dat wil zeggen: Heere, wij verwachten Uw vergeving, want uiteindelijk zouden wij nooit stand kunnen houden als U ons niet vergeeft. Als U ongerechtigheden in aanmerking neemt, als U met ons handelt naar onze zonden en ons vergeldt naar onze ongerechtigheden, zoals Psalm 103 daarover spreekt, dan zouden wij geen stand houden. Maar wij zien uit naar vergeving en daarom vrezen wij Uw Naam. Dat is dus een indirecte belijdenis dat zij gezondigd hebben.

32

Wachten op de Heer als wachters op de morgen

Dan is er dit unieke kenmerk in de verzen 5 en 6. De andere psalmen hebben dat niet. Hij zegt:

Mijn ziel wacht op de Heere, meer dan wachters op de morgen, wachters op de morgen. Laat Israël hopen op de HEERE, want bij de HEERE is goedertierenheid en bij Hem is veel verlossing.

PSALMEN 130:5-6

De verzen 5 en 6 gaan over het wachten op de Heere, dat wil zeggen: geduldig wachten tot je Gods bevrijding ziet.

Hij heeft dus hoop en vertrouwen.

Uitkijken naar de morgen verwijst natuurlijk naar degenen die als wachters de vierde wacht van de nacht hadden. De Joodse nacht was verdeeld in vier wachten van elk drie uur. De vierde wacht was waarschijnlijk de wacht waarin het het moeilijkst was om wakker te blijven. Die duurde van drie uur 's nachts tot zes uur 's morgens. Zij waren degenen die naar de morgen uitkeken, en ze verlangden ernaar dat de morgen kwam, zodat ze naar huis konden gaan en naar bed konden. Vol verlangen keken ze uit naar de morgen.

Hij zegt:

Zo wacht ik op de Heer, zelfs nog meer dan wachters op de ochtend wachten.

Met andere woorden: ik zie ernaar uit dat God verschijnt, bevrijding brengt en doet wat ik Hem vraag te doen. En ik verlang er nog sterker naar dat te zien dan degenen die ernaar verlangen de morgen te zien aanbreken. Maar hij zegt:

Ik wacht en stel mijn hoop op Zijn woord.

Dan is het laatste woord heel vol vertrouwen en op de hele gemeenschap gericht:

Ja, Hij zal Israël verlossen van al zijn ongerechtigheden.

PSALMEN 130:8

Er staat:

Mijn ziel wacht op de Heere, meer dan wachters op de morgen, wachters op de morgen.

PSALMEN 130:6

En:

Met heel mijn wezen hoop ik op de Heer.

maar nu wil ik dat Israël ook op de Heere hoopt.

Ja, Hij zal Israël verlossen van al zijn ongerechtigheden.

PSALMEN 130:8-9

Net als in de andere boetepsalmen hebben we dus een roep om barmhartigheid, hebben we belijdenis en hebben we vertrouwen. Maar we hebben ook de uitspraak over het wachten op de Heere, het wachten op de Heere. En we hebben ook het verschil dat dit een nationale klaagzang is, of een nationale boetepsalm, in tegenstelling tot een persoonlijke, zoals de andere dat waren.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 2 Samuel 12:10
- Psalmen 6:11
- Psalmen 143:12
- 2 Samuel 18:5
- 1 Samuel 26:11
- Psalmen 6:2-11
- Psalmen 6:2-3
- Psalmen 6:5
- Psalmen 6:8
- Psalmen 6:4
- Psalmen 6:9-10
- Psalmen 6:6
- Psalmen 143:2
- Psalmen 143:1-12
- Psalmen 143:3
- Psalmen 143:7
- Psalmen 143:10
- 2 Samuel 12:10-11
- 2 Samuel 16:22
- Job 31:9-10
- Psalmen 38:16
- Psalmen 38:2-12
- Psalmen 38:13-23
- 2 Samuel 16:5-12
- Jesaja 53:7
- Psalmen 3:2
- Psalmen 3:1
- Psalmen 38:2
- Psalmen 38:4
- Psalmen 38:6
- Psalmen 38:8
- Psalmen 38:7
- Psalmen 38:9
- Psalmen 38:18-19

- Psalmen 38:12
- Psalmen 32:8
- Psalmen 102:11
- Psalmen 102:2-29
- Psalmen 102:10
- Mattheüs 21:43
- 1 Petrus 2:9
- Psalmen 102:20-23
- Psalmen 102:24
- Psalmen 102:24-26
- Hebrreeën 13:8
- Psalmen 130:1-8
- Psalmen 130:7-8
- Psalmen 130:2-3
- Psalmen 130:4-5
- Psalmen 130:5-6
- Psalmen 130:8
- Psalmen 130:6
- Psalmen 130:8-9

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.